

MAAILMAN ERI KULMILTA

Tanska tiukensi pakolaislinjaa

KÖÖPENHAMINA Tanska-Tanska tiukentaa suhtautumistaan pakolaisiin. Viime viikon tiistaina hyväksytyn lain mukaan ilmeisesti perusteita turvapaikkaa hakeneita voidaan kahden viikon oleskelun jälkeen karkottaa maasta. Samalla nämä turvapaikan hakijat menettivät oikeutensa esittää hakemuksensa tuomioistuimelle.

Oikeusministeri Erik Ninn-Hansenin mukaan uusi laki nopeuttaa turvapaikka-anomusten käsittelyä. Pakolaiset ovat joutuneet odottamaan tuomioistuimen päätöstä jo kahden vuoden.

Kansankäräjät hyväksyivät ehdotuksen keskustelu- ja oikeusministeriön esittämistä osittain uuden sosiaalidemokraattien äänin 112-32.

Tanskasta turvapaikkaa hakkevien pakolaisten määrä moninkertaistui vuonna 1983, kun heille annettiin oikeus jäädä maahan kunnes turvapaikka-anomus oli käsitelty tuomioistuimessa. Tänä vuonna Tanskaan on tullut jo lähes 8,000 pakolaista, vuonna 1983 turvapaikan hakijoita oli 332. Noin kaksi kolmannesta on saanut jäädä Tanskaan. Suurin osa pakolaisista on kotoisin Lähi-idästä.

USA vaatii Ruotsin tuojen valvontaa

TUKHOLMA (SIP) - USA kiristää ruotsalaisten yritysten valvontaa. Kaikki ruotsalaiset yritykset, jotka tuovat korkeateknologisia tuotteita Yhdysvalloista, ovat saaneet toimittajiltaan listan, jossa vaaditaan tiukempaa valvontaa, ilmoitetaan Tukholman kaupunkamarkkinoilla.

Yritysten on vahvistettava määrää jassaa, että ne toimeenpäättävät, että ne toimeenpäättävät sisäisen valvontajärjestelmän. Mikäli näin ei tapahdu, tuotilaisensit lakkaavat olemasta voimassa. Kontrollien tarkoituksena on varmistaa, että yritykset eivät riko amerikkalaisia vientisääntöjä.

SAS sijoittaa USA-turismiin

TUKHOLMA (SIP) - SAS sijoittaa USA-turismiin talvella ja laskee erikoishintojaan 15 prosentilla. Uudet hinnat astuvat voimaan tänä syksynä. Uusi hintataso merkitsee matkan Atlantin ylitse maksavan keskimäärin 25 penniä kilometriltä. Hinnan laskut koskevat Super Apexia ja GNAF matkoja (Group - non - affinity-fares).

Shultz Euroopassa

Ulkoministeri George P. Shultz aloitti viime viikon tiistaina 10-päiväisen Euroopan-matkansa. Ensimmäinen vierailukohde oli Englanti, missä Shultz tapasi Englannin pääministeri Margaret Thatcherin keskustellen hänen kanssaan pääasiallisesti Englannin osallistumisesta "Tähtien sota"-tutkimukseen.

Englanti on ensimmäinen länsi-eurooppalainen maa, joka on solminut Yhdysvaltojen kanssa sopimuksen osallistumisesta tähän tutkimukseen. Sopimus on herättänyt Englannissa runsasta arvostelua.

Englannista Shultz jatkoi Belgiaan osallistukseen siellä pidettävään Nato-ministerien istuntoon. Shultz keskusteli mm. Turkin ja Espanjan ulkoministerien kanssa ja sanoi Yhdysvaltojen olevan valmiin myöntymään kyseisille maille varmistaakseen näissä maissa olevien US sotilastukikohtien säilymisen. Hänen mukaansa Yhdysvaltain olisi hankalaa lisätä nykyistä sotilasapuaan Turkille. Avun lisääminen tämänhetkisestä 785 miljoonan dollarin vuosisummasta olisi hänen mukaansa vaikeaa Yhdysvaltain jo ennestään laajan budjettivaaraan vuoksi.

Shultz vieraili myös Länsi-Saksassa tavaten liittokansleri Helmut Kohlin, ulkoministeri Hans-Dietrich Genscherin sekä muita johtohenkilöitä. Sieltä matka jatkui Shultzin ensimmäiselle vierailulle Itä-Eurooppaan: Romaniaan, Jugoslaviaan ja Unkariin. Vieraillessaan Länsi-Berlinissä Shultz kutsui kaupungin ja Saksan Toisen maailmansodan jälkeistä jakamista "luonnolliseksi" teoksi.

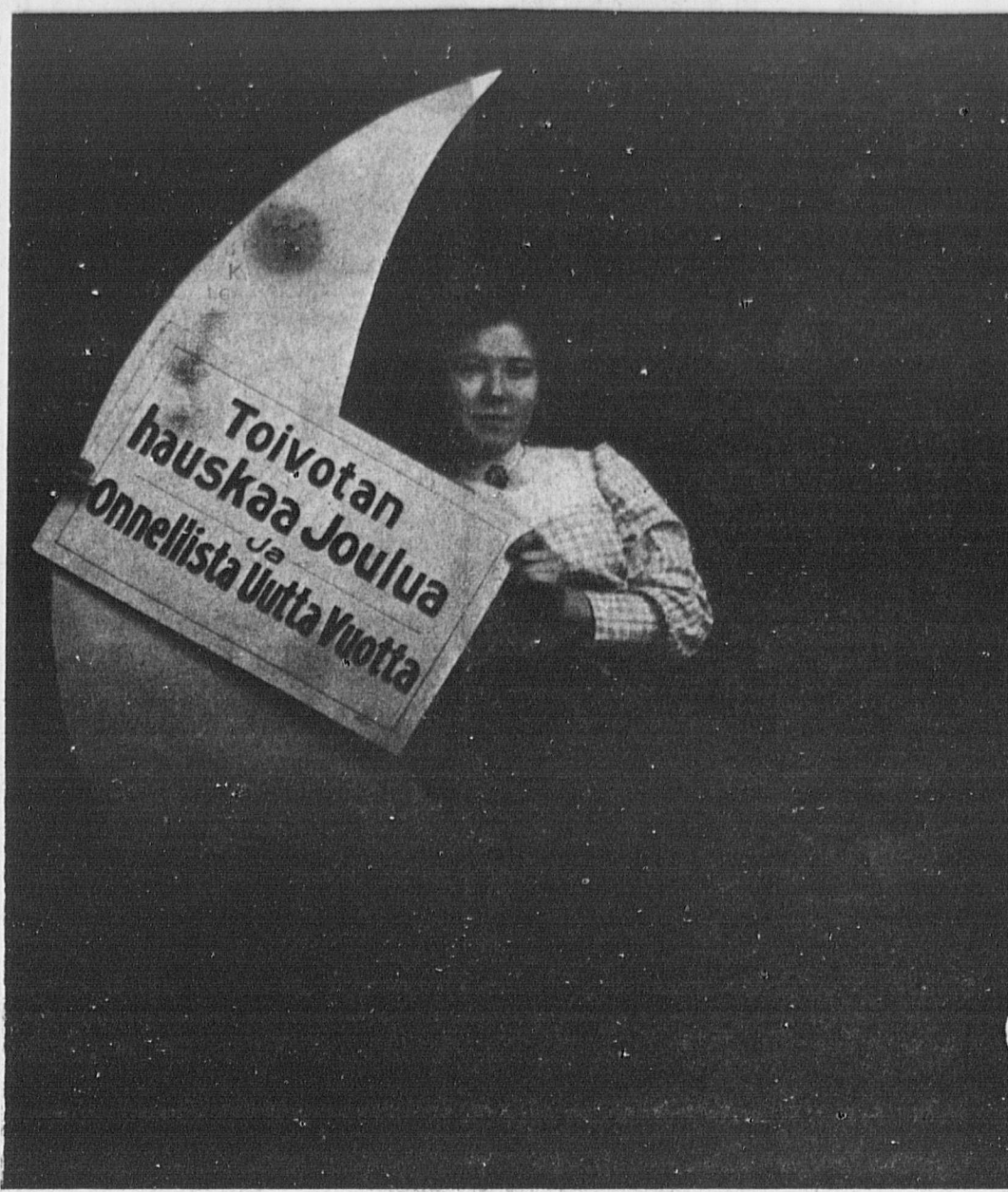
Mandela Ranskaan?

Ranska neuvottelee Etelä-Afrikan kanssa mustien kansalaisoikeustaikeiden Nelson Mandelan vapauttamisesta ja päättämisestä maanpakoon Ranskaan, kertoi Etelä-Afrikan suurin lehti The Star viime viikon maanantaina.

Ranska on tarjonnut diplomaattisia kanavia myöntämään Mandelalle poliittista turvapaikkaa, ja lehtitietojen mukaan hän saattaa matkustaa Pariisiin jo ennen joulua.

The Star kirjoitti, että sopimukseen päästään ehkä jo muutaman päivän kuluessa. Pariisissa alkaa keskiviikkona ranskalais-afrikkalainen huippukokous, ja pidetään mahdollisena, että presidentti François Mitterrand ilmoittaa asiasta silloin.

Ranskan suunnitelmaan kuuluneen, että Mandela ei saa harjoittaa poliittista toimintaa Pariisissa. Etelä-Afrikan presidentti Pieter Botha tarjoutui aiemmin tänä vuonna vapauttamaan Mandelan, jos hän sitoutuu olemaan turvautumatta väkivaltaan.

Ylläolevan joulutoivotuksen valokuvasi fitchburgilainen Selma S. Leeman 1910-luvulla. Lydia ja Melvin Hawes lahjoittivat valokuvan Finnish Cultural Center'n kokoelmiin.

Valkoisen Ruusun suuristi Sorsalle 4300 kunniamerkkiä ansioituneille kansalaisille

Suomen tasavallan presidentti myönsi tämän vuoden itsenäisyyspäivänä 4300 kunniamerkkiä isämaan palveluksessa ansioituneille kansalaisille. Suomen Valkoisen Ruusun ritarikunnan kunniamerkkejä oli lähes 3300 ja Suomen Leijonan ritarikunnan kunniamerkkejä noin 1500. Perinteiseen tapaan maan puolustusvoimissa tapahtui lukuisia ylennyksiä itsenäisyyspäivänä. Lisäksi presidentti Koivisto yleni runsaat 1500 reserviupseeria.

Suomen Valkoisen Ruusun ritarikunnan suuristin sai pääministeri Kalevi Sorsa. Ritarikunnan I luokan komentajamerkki myönnettiin hovioikeuden presidentti Ritva Hyökille Vaasasta ja suurlähettiläs Pentti Talvitielle Helsingistä.

Komentajamerkin sai seitsemän kansalaista: professori Klaus Järvinen, vuorineuvos Kari Kairamo, oikeusneuvos Lasse Lehtonen, vuorineuvos Kauko Mäijälä, teollisuusneuvos K. H. Pentti, kansanedustaja Veikko Saarto ja vuorineuvos Asko Tarkka.

Suomen Leijonan ritarikunnan suuristin tasavallan presidentti myönsi päätoimittajalle ja Jan-Magnus Janssonille, hovioikeudenneuvos Heimo Lammelle ja oikeusneuvos Ebba Saarni Rytkölälle. Kaikki suuristin saajat ovat helsinkiläisiä.

Suuristin myöntäminen naiselle on Suomessa varsin harvinaista.

Ennen korkeimmassa oikeudessa työskentelevää oikeusneuvos Ebba Saarni-Rytkölää on Suomen Leijonan ritarikunnan suuristin saanut ainoastaan yksi suomalainen nainen. Vuonna 1971 se myönnettiin hallintoneuvos Lemmikki Kekomäelle. Suomen Valkoisen Ruusun ritarikunnan suuristia ei ole myönnetty yhdellekään suomalaiselle naiselle. Tämän ritarikunnan suuristin ovat sen sijaan saaneet mm. monet ulkomaisten valtiopäämiesten puoliset ja kuningashuoneiden jäsenet. Suomen Leijonan ritarikunnan suuristin on myönnetty mm. kolmelle ulkomaiselle naiselle: naisministerille sekä yhdelle Suomesta pois siirtyneelle naispuoliselle suurlähettiläelle.

Seitsemän Pro Finlandia-mitalia

Suomen Leijonan ritarikunnan I luokan komentajamerkin saivat tänä itsenäisyyspäivänä piispa Juhani Malminvaara Kuopiosta, oikeusneuvos Björn Nybergh Helsingistä, professori Heikki Reenpää Kirkkonummelta, hallintoneuvos Olli Sakki Espoosta ja pääsihteeri Kai Warras Helsingistä.

Taiteilijoille jaettava Pro Finlandia-mitalin saivat tänä

Oikeusneuvos Ebba Saarni-Rytkölä on vasta toinen suomalainen nainen, jolle on myönnetty Suomen Leijonan ritarikunnan suuristi.

vuonna kuvanveistäjä Raimo Heino, tekstiilitaiteilija Irma Kukkasjärvi, koreografi Ruth Meriläinen, lavastaja Anneli Qveflander, taidemaalari Ulla Rantanen, kirjailija Antti Tuuri ja tanssitaiteilija Jorma Uotinen.

Suomen Leijonan ritarikunnan I luokan ritarimerkki solkineen on myönnetty kahdelle olympiavoittajalle: soutaja Pertti Karppiselle ja hiihtäjä Marja-Liisa Kirvesniemelle.

Matti Kopra everstiksi

Tasavallan presidentti on ylennänyt Päälystöpöiston johtajan everstiluutnantti Matti Kopran itsenäisyyspäivänä everstiksi. Insinöörieverstiksi on ylennetty Kauko Räsänen pääesikunnasta ja Jorma Saras Ilmavoimien esikunnasta ja Jorma Saras Ilmavoimien esikunnasta sekä lääkärintä everstiksi Matti Aro pääesikunnasta.

Savo-Karjalan sotilasläänin esikuntapäälliköksi on määrätty everstiluutnantti Risto Koppinen. Hänet on nimetty everstin virkaan 1.2. 1986 lukien. Koppinen palvelee nyt Karjalan Jääkäripataljoonan komentajana.

Puolustusvoimien komentaja on määrännyt everstiluutnantti Reijo Sallisen Jääkäriprikaatin esikuntapäälliköksi Sodankylään 1.2. 1986 lukien. Viran nykyinen haltija, everstiluutnantti Esa Pietikäinen on komennettu YK:n rauhanturvatehtäviin.

Oulussa toimivan Pohjan Prikaatin esikuntapäälliköksi on määrätty everstiluutnantti Kalevi Markkanen 1.2. 1986 lukien ja samaan joukkoon osastoon hoitamaan pataljoonan komentajan tehtäviä majuri Jouko Hellsten. Everstiluutnantti Matti Hannila siirtyi Pohjan Prikaatista Pohjois-Suomen sotilasläänin esikuntaan.

Traaginen kotiinpalu

Kuolleiden joukossa amerikkalais-suomalainen nuorukainen

GANDER Newfoundland - Alustavat tutkimukset eivät ole johtaneet minkäänlaisiin tuloksiin siitä, miksi 248 amerikkalaista sotilasta joulukuusi kotiin kuljettanut suihkukone syöksyi maahan ja räjähti Newfoundlandin metsikössä viime viikon torstaina surmaten kaikki koneessa olleet matkustajat sekä kahdeksan hengen miehistön.

DC-8:n reittikone syöksyi maahan varhain aamulla vain minuutteja siitä, kun se oli noussut ilmaan Ganderin kansainväliseltä lentokentältä. Seurauksena joululahjapaketteja ja koneen osia lenteli ympäriinsä lumisessa metsikössä. Kaikki koneessa olleet henkilöt saivat surmansa.

Sotilaat kuuluivat US rauhanturvajoukkoihin ja olivat viettäneet viimeiset viisi kuukautta Keski-Idässä ja olivat palaamassa kotimaahansa joulunviettoon. Heidän mukaansa saaneiden joukossa oli myös yksi amerikansuomalainen nuorukainen. 20-vuotias Raimo Puntanen, Jr., Rutland, MA:sta.

Puntanen liittyi armeijaan 1983 saatuaan oppikoulunsa päästötodistuksen. Hän palveli ensi 18 kuukautta Länsi-Saksassa ennenkuin siirtyi vapaaehtoiseen palveluun Keski-Idän rauhanturvajoukkoihin. Puntanen oli määrä suorittaa jäljellä ollut palveluaika Fort Campbellin tukikohdassa Kentuckyssä.

Kone aloitti lentonsa Kairosta ja pysähtyi polttoaineen tankkausta varten ensin Länsi-Saksassa ja sitten Gandersissa, mistä se jatkoi lentoaan jäätävässä vesitasellessa. Koneen nousu oli hapellevaa ja horjuvaa ja se syöksyi maahan vajaan mailin etäisyydellä lentokentältä.

RAIMO PUNTANEN JR.

dellä lentokentältä. Silminnäkijät sanoivat räjähdyskuvien valaiseen aamuhämäräisen taivaan auringonlaskun tavoin.

Amerikkalaiset ja kanadalaiset tutkijat sanoivat välittömästi, että sabotaasia ei voitu pitää syynä onnettomuuteen. Heidän mukaansa siivillä ollutta jääkerrosta ei oltu poistettu - se olisi saattanut lisätä koneen painoa - mutta huomauttavat, että muut samantyyppiset koneet olivat lähteneet lentoon vaikeuksista. Tutkijoiden mukaan konetta ei oltu ylikuormitettu ja sanoivat, että ainakaan toistaiseksi koneen neljä moottoria eivät olleet osoittaneet mitään tavallisuudesta poikkeavaa.

Kansainvälisten rauhanturvajoukkojen viranomaiset sanoivat, että he eivät käytä Arrow Air lentoyhtiötä, DC-8:n käyttäjä, muiden Keski-Idässä olevien amerikkalaisten sotilaiden kotikuljetuksessa. Lentoyhtiö sai \$34,000 sakoita 1984 huoltorikkomuksista, mutta federaalisten säästövelvoitteiden mukaan kaikki "tärkeät turvallisuuksikkeitä oli korjattu.

1985: Lentoliikenteen pahin vuosi

Jo ennen viime viikkoista lento-onnettomuutta, missä 248 amerikkalaista sotilasta sai surmansa, vuosi 1985 oli osoittautunut pahimmaksi vuodeksi lentoliikenteen historiassa.

Yli 1,400 ihmistä on saanut surmansa lento-onnettomuuksissa tämän vuoden aikana. Elokuun 12. päivän Japan Air Lines lentoyhtiön onnettomuus, missä kone iski vuoreen

rinteeseen surmaten 520 ihmistä, on lentohistorian pahin onnettomuus.

Ennen tätä vuotta pahin vuosi oli 1974, jolloin 1,299 ihmistä sai surmansa lento-onnettomuuksissa. Viime vuonna vain 224 ihmistä sai surmansa lento-onnettomuuksissa. Lukema on alhaisin niiden 40 Vuoden aikana, jolloin kansainvälinen lentojärjestö on pitänyt tilastoja.

Nuorten joulu- tervehdys

Sosialistinen nuorisointernationaali IUSY lähestyy joulun merkeissä yhdysvaltalaisia perheitä postikortteilla ja tarkoituksenaan vaikuttaa USA:n kansalaisten kautta Reaganin hallituksen Nicaraguan politiikkaan. Korttikampanjaa käydään kaikissa IUSY:n jäsenjärjestöissä yhteensä noin neljässäkymmenessä maassa, kaikissa maanosissa.

Kampanjan idea on hyvin yksinkertainen. IUSY on painattanut englanninkielisen joulukortin joka on jäsenjärjestöjen toimesta lähetetty ihmisten allekirjoitettavaksi. Jäsenjärjestöt palauttavat kortit Yhdysvalloissa Washingtonissa sijaitsevaan Nicaraguan Network -järjestöön, joka lähettää ne summittaisesti valituille amerikkalaisperheille.

Kortissa perheelle toivotaan hyvää joulua ja onnellista uutta vuotta 1986. "Sinun hallituksesi avustamat ja rahoittamat joukot ovat vuodesta 1980 murhaneet yli kymmenen tuhatta ihmistä, joista 220 alle kaksitoista-vuotiaita. Yli 240,000 nicaragualaista on menettänyt kotinsa ja 7,600 lasta on nyt sotaorpoja", sanotaan

IUSY:n kortissa. Edelliset tiedot suhteutetaan USA:han ja todetaan niiden vastaavan noin 723,000 amerikkalaista, joka on enemmän kuin jenkkejä kuoli koko toisen maailman sodan aikana.

Lisäksi kortissa kerrotaan lyhyesti Nicaraguan historiasta ja siitä, kuinka USA:n hallituksen tukemat lähinnä Hondurasista ja Costa Ricasta käsin operoivat "vapauttaistelijat" ovat tuhonneet suuren osan nicaragualaisten kouluista, asunnoista, sairaaloista... jne. Nicaragua on pakotettu uhraamaan puolustukseensa enemmän rahaa kuin penellä maalla olisi mahdollisuksia.

Niin halutaan USA:n kansalaisia muistuttaa vaikeissa olosuhteissa elävän pienen valtion ongelmista erityisesti juuri jouluna. Samalla pyritään siihen, että amerikkalaiset painostaisivat hallitustaan muuttamaan Nicaraguan politiikkaansa omien sennatortteittensa kautta.

Suomessa kampanjaan ottaa osaa nuorisoliitto SNK, joka onkin toimittanut oman osuutensa kortteista jäsenistönä allekirjoitettavaksi.

This week in

THE FINNISH AMERICAN
RAIVA AJA

Page 4

• Once Upon a Bus Trip - The first part of Walter & Esther Nisula's account of the tour from Massachusetts to FinnFest '85.

• Olaf Rankinen reports on the progress of FinnFest USA '86.

• San Francisco's Harry Siitonen was in Hawaii for the Honolulu Marathon.

• Finnilä's Baths, the remaining outpost of a public Finnish presence in San Francisco, has closed its doors.

• A New Year's celebration at Saima Park!

Suomen tasavallan presidentti myönsi SDP:n puheenjohtajalle, pääministeri Kalevi Sorsalle itsenäisyyspäivänä Suomen Valkoisen Ruusun ritarikunnan suuristin. Kalevi Sorsa ei ottane sitä vastaan kuten ei hänelle aikaisemminkaan myönnettyjä kunniamerkkejä.

RAIVAAJA

(THE PIONEER) - Established 1905

Published by RAIVAAJA PUBLISHING CO
Weekly on Thursday except when Holiday falls on
Thursday, then on Wednesday
147 Elm St., P.O. Box 600
Fitchburg, MA 01420
Phone (617) 343-3822
Second Class postage paid at Fitchburg, MA

Marita Cauthen
Editor

J. N. Reile
Manager

SUBSCRIPTION RATES (TILAUSHINNAT)

UNITED STATES	CANADA
12 Mo. \$20.00	
6 Mo. 13.00	
3 Mo. 9.00	
FINLAND	
12 Mo. \$24.00	
6 Mo. 17.00	

Single copies 35c

Kun vuori syöksee tulta ja tulikiveä

Tulinen vuori vavahlelee varoitukseksi ja syöksee siten vihapäissään kuumia kaasuja, tuhkaa ja laavaa ympäristönsä. Tulisen vuoren kiukustuminen sulattaa sen laelta lumen ja jään ja syöksee ne kiivaina mutavirtoina alas laaksoihin. Meren saarella tulisen vuoren suuttumus nostattaa talojakin korkeamman hyökyaallon.

Mutta tulinen vuori oireilee vain niistä väistävistä, jotka saattavat paljon syvemmällä maan uumenissa; se oireilee maankuoren suurten laattojen yhteyntörmäyksistä, hekkuvien kivimassojen kohamisesta ylös kohti maanpintaa.

Maapallon kuori on koostunut 12 suunnattomasta laatasta, jotka ovat koko ajan liikkeessä. Ne joko repevät kauemmas toisistaan, törmäävät vastakkain tai sivuavat toisiaan. Maanjäristykset ja tulivuorenpurkaukset saattavat aina tällaisien laattojen saumakohdissa.

Etelä-Amerikan mantereen länsirannikkoa pitkin kohoa tuliperäisen, vulkaanisen Andien vuorijono. Se on syntynyt Tyneen valtameren kuuluvan Nasca-laatan ja Etelä-Amerikan manterelaatan yhteyntörmäyksestä.

Merellinen laatta on kivi- aneekseltaan painavampaa ja se törmäyttää koko ajan hitaasti manterelaatan alle. Kummankin laatan yläosa on tässä hitaampaakin hitaammassa kaksintaistelussa poimuttunut. Korkean vuoriston syntynyt on vaikuttanut myös sulan kiviaineksen työntymiseen aina maan pinnalle asti.

Maapallon laattojen marmmuttimaiset liikkahdukset ovat myös varsinainen tulivuorenmäis varsinainen tulivuorenpurkauksen alkusyy.

Museonhoitaja Martti Lehtinen Helsingin yliopiston Geologian laitokselta kertoo, että laattojen bidas törmäys kerää koko ajan jännityksiä maankuoren sisuksiin ja lauteissaan ne purkautuvat maanjäristyksinä ja ehkä myös tulivuorten toimintana. Lehtinen huomauttaa, että maanjäristykset voivat liittyä myös laattojen sivuttaiseen liikkeeseen kuten San Franciscon seudulla eikä vain törmäykseen kuten Andeilta.

MIKSI VUORI VIHASTUU?

Kymmenien kilometrien syvyydessä maapallon lämpösyvyydessä maapallon lämpötila on niin korkea, että kiviaines sulaisi ellei kova paine

ne pitäisi sitä kiteisenä. Laattojen liikkahdukset aiheuttavat paineen vaihtelua ja paineen laulun takia sulaksi muuttunut ja samalla keventynyt kiviaines pyrkii lähemmäksi maan pintaa. Liikkahdukset voivat myös suoranaisesti avata kanavia, joita pitkin magman on helppo nousta ylöspäin.

... Tämän jälkeen voisi mme yrittää jatkaa tulista tarinaamme pökräyttävän tieteellisesti selostuksella. Joka vilisee kiteytymistä, liukeneimista, ällistytävää takaperoista kiehumista ja jopa rikastumista. Mutta meidän tavallisten kuolevalaisten leen syytä uskoa Martti Lehtistä. Hänen mielestään meille riittää mainiosti, jos ymmärrämme seuraavan kansantajuisen vertauksen tulivuorenpurkauksen syistä:

- Shampanjapullon sisältämä ilmaa saa sekoitettua nesteeseen ravistamalla ja jos korkki vedetään äkkiä pois, laskee paine ja shampanja kuuhaa yllä. Periaatteessa tapahtuu sama tulivuorenpurkauksessakin. Sulaa kiviainekseen eli magmaan on luennut kaasuja ja kun maankuoren liikkeiden takia paine laskee, syöksyvät kaasut maankuoren raosta ulos tuoden mukanaan laavaa ja tuhkaa.

Martti Lehtinen muistuttaa, ettei tulivuoren tarvitse välttämättä olla vuori. Maankuorella voi olla pelkkä pitkittäinen rako.

TUHOEN ELEMENTIT

Tulivuoren purkausta ennakoi oikeastaan aina maan vavahlelu. Irse purkauksessa syöksee tulivuori kidastaan kolmenlaisia aineita: kaasuja, laavaa ja tuhkaa.

Martti Lehtinen kertoo, että esimerkiksi Havaijilla on päästy tutkimaan tulivuoresta purkautuvien kaasujen koostumista.

Suurin osa, 67,5% on vettä eli yksinkertaisesti polttavan kuumaa vesihöyryä. 15,7% on hiilimonoksidia, 6,6% (happosatista ikävän tukeksi tulilutta) rikkidioksidia ja 7,4% tyyppiä. Loppuja aineksia on kuitenkin nolla pilkku jotakin.

Vesihöyry aiheuttaa tulivuorenpurkauksissa tuhoa ennen kaikkea tiivistymällä vedeksi ja tulella rankka sateena alas.

Joskus harvoin vesihöyry voi vulkaanisen tuhkan kanssa muodostaa surmaa syöksevän polttavan pilven. Näin kävi Pienillä Antilleilla sijaitsevan Mont Péleen pur-

kautuessa vuonna 1902. Vuorenn rinnettä valui alas St. Pierren kaupungin kimppuun 700 celciusastetta hohjannut pilvi, joka tappoi kaikki kaupungin 30.000 asukasta.

Laava on nimetty tulivuoresta purkautuvalle sulalle kiviainekseksi. Laavaa paahempaa tuhoa on ympäristöön kuitenkin tuottanut vulkaaninen tuhka. Se on itse asiassa samaa ainesta kuin laava; se on vain purkauksen yhteydessä jauhautunut hienonhienoksi muruiksi, tuhkaksi.

Pompeijn kaupunki tuhoutui Vesuviuksen purkauksessa vuonna 79 jKr nimenomaan siksi, että sinne sarol valtavat määrät tuhkaa. Kaupunki peitryi kolmen metrin paksuisen tuhkaväpään ja aintuolaukset todistajalausunnat kertoivat, miten purkauksen aikana valitsi seudulla öinen pimeys.

Tulivuoren tuoman tuhon elementteihin on vielä lisättävä kaksi, hyökyaallot ja mutavirrat.

Hyökyaalto syntyy luonollisestikin meren ympäröimän tulivuorisaren kokiossa purkauksen. Jaavan ja Sumatran välissä sijaitseva Krakatan oli jo ehditty sinutaa sammutteit tulivuorten suureen joukkoon, kun se vuonna 1883 purkautui: purkauksessa ja sen nostattamassa hyökyaallossa kuoli 36.000 ihmistä.

Liete- ja mutavirrat syntyvät korkeiden, tulien ja laavavaipean verhoutuneiden tulivuorten purkauksessa. Vedeksi sulanut vaippa syöksee alas jopa 100 kilometrin tuntinopeudella vieden mukanaan maata, tuhkaa, kasvillisuutta, kaikkea eteen saattavaa. Andien tulivuoret ovat maailman korkeimpia ja nimittomaan nämä mutavirrat on oittautuivat esimerkiksi Kolombian suuronnotuuden todelliseksi aiheuttajaksi.

PURKAUS ON ENNUSTETTAVISSA

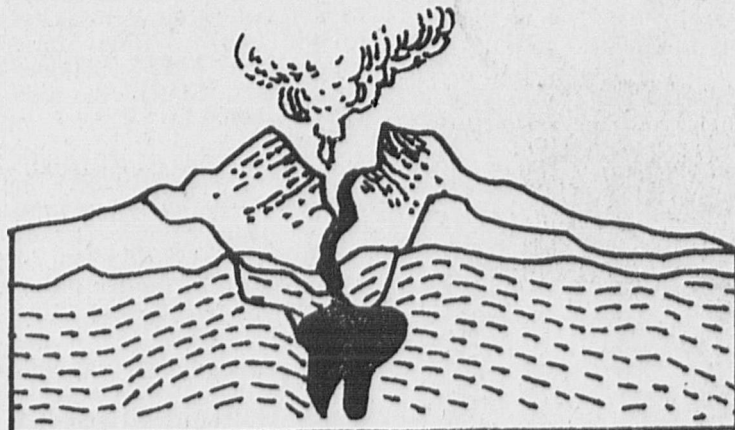
Tulivuorenpurkausta edeltää aina joukko tunnusmerkkejä, jotka ovat mittaamallia havaittavissa.

-Hätkökkin maan vavahlelu voidaan rekisteröidä seismografilla. Tulivuoresta purkautuvien kaasujen koostumus muuttuu. Maa kallistuu - kyläkin vähän, mutta niin vähän ettei kallistumittarit sitä huomaisi. Pohjaveden koostumus saattaa muuttua. Luettolollaan Martti Lehtinen haluaa osoittaa, että ihminen voi mittareidensa avulla olla tulivuorta ove-lampi. Mutta se vaatii työtä ja rahaa:

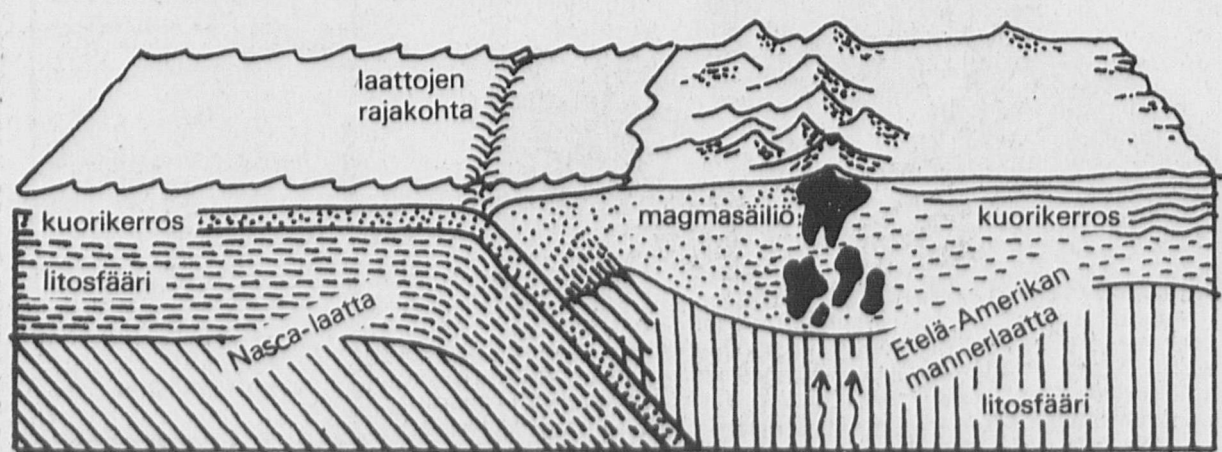
- Jokainen tulivuori on yksilö ja siksi senttominnan ennakointi vaatii jatkuvaa, vuosikautia kestävää seurantaa. Esimerkiksi Islannissa tähän on päästy ja siellä purkauksen alkamine tiedetään alle vuorokauden tarkkuudella.

-Suvi Mäkipää

Tulivuori on kasvattanut itse itsensä. Koko vuori on maanraosta purkauksissa ylös syöksevyttä tuhkaa ja laavaa.

Tulivuorenpurkaukset liittyvät maapallon suurten laattojen liikkeisiin. Andien tulivuorijono on syntynyt Tyneen valtameren kuuluvan Nasca-laatan ja Etelä-Amerikan manterelaatan yhteyntörmäyksestä. Nasca-laatta törmäyttää mantereen alle ja tässä on kummankin laatan yläosa poimuttunut. Korkean vuoriston syntynyt on vaikuttanut myös sulan kiviainekseen, magman työntymiseen aina maan pinnalle asti.

Lahjoituksia 80-vuotiaalle Raivaajalle!

TUKEMISRAHASTO NYT: \$11,694.34

Joululahjaksi Raivaajalle lahjoittaa Kaarle H. Lehtinen, Newport, NH	\$100.00
Elizabeth E. Heckla, Ashtabula, OH	\$17.40
Äidin ja mummun Maria Nisumaan muistolle lahjoittavat Aino ja Ellis Backstrand sekä Linda ja Kathy, Crestwood, N.Y.	15.00
Olavi Vainio, Ashburnham, MA	10.00
Fred ja Jennie Koski, Chester, VT	10.00
Sylvia ja Amanda Saarnijoki, Litchfield, CT	6.00
George Bergrothin muistolle lahjoittavat Sirkka ja Olavi Tastula, Fitchburg, MA	3.00
Olavi Vainio, Ashburnham, MA lahjoitti kauniin omatekoisen palemikuudesta valmistetun jouluseppeleen koristamaan toimitomme ulko-ovea.	

Kiitos lahjoittajille!

Kuolleita

Vieno S. Kelley

Charles J. Mattson

FITCHBURG, MA - Vieno S. (Orava) Kelley, 78, kuoli jouluk. 12, 1985 Birchwood Manor Hoitokodissa, 119 John Fitch Highway lyhyen sairauden murtamana. Hän asui aikaisemmin Henry Streetillä. Hänen aviomiehensä John M. Kelley kuoli 1960.

CHICAGO, IL - Charles J. Mattson, 60, kuoli marrask. 14, 1985 Veterans Administration sairaalassa.

Hän oli syntynyt Ashby, Massachusetts, 1924 John ja Jenny (Bloomfield) Mattsonin polkuna ja asui siellä aina vuoteen 1924 asti, jolloin hän liittyi US armeijaan. Vainaja oli Toisen maailmansodan veteraani.

Kaipaamaan jäi useita sisarusten lapsia, joista monet asuvat eteläisessä New Hampshirissä.

Polttohautauksen jälkeen tuhkat haudattiin Smithville hautausmaahan New Ipswich, N.H:ssä.

Alice V. Similä

Hautaaminen tapahtui St. Bernardin hautausmaahan. Ina Hakala

NEW IPSWICH, N.H. - Alice V. (Tuomala) Similä, 48, Perry Road, kuoli jouluk. 15, 1985 Elliot sairaalassa Manchester, N.H:ssä pitkän sairauden murtamana.

ASHTABULA, OHIO - Ina (Niem) Hakala, 78, kuoli jouluk. 7, 1985. Hän ja hänen miehensä Martin J. Hakala viettivät hiljattain 55-vuotishääpäiväänsä.

Hän oli syntynyt Fitchburgissa maalisk. 12, 1937 Tauno ja Irma H. (Paajanen) Tuomalan tytär. Hän muutti New Ipswichiin ollessaan viisi vuotias ja kävi siellä koulunsa.

Vainaja oli syntynyt heinäkuun 25, 1907 Fitchburgissa Kalle ja Linda Salmisen tyttärenä. Hän muutti Ohioon 1930.

Viimeiset kymmenen vuotta hän työskenteli pikajohittajana korkeimmissa oikeudessa Manchester, N. H:ssä.

Kaipaamaan jäi aviomiehen lisäksi kaksi tytärtä Mrs. Carl Lorentsen, Sepulveda, Calif. ja Mrs. Kenneth Masemann, Northridge, Calif.; kaksi sisar. Laura Smead, Leominster ja Elsa Moulton, Calif. viisi lastenlasta ja yksi lapsenlapsen lapsi.

Kaipaamaan jäi poika Eric H. Similä, New Ipswich, N.H.; tytär Judy Lynn Scheffell, Fort Pierce, Fla.; vanhemmat Tauno ja Irma Tuomala, New Ipswich, N.H.; kaksi veljeä Philip E. Tuomala, Wilton ja Eugene W. Tuomala, New Ipswich, N.H.

Hautaaminen tapahtui Edgewood hautausmaahan.

Hautaaminen tapahtui Smithville hautausmaahan.

Jutustelua

TYÖN ILOA

ON KORKEA AIKA...

YSTÄVÄTTÄRENI oli selvennyt vaikeuksista kahdesta alustavasta haastattelusta hakieksaan virkaa Wall Streetillä. Kolmas tapaaminen olisi pääjohtajan kanssa, josta tulisi hänen esimiehensä, mikäli hän viran saisi. Perin pohjin valmistautuneena hän puhui vakuuttavasti saavutuksistaan, kyvystään ja halustaan vastuullisempaan työhön. Kaikkisuu hyvin, kunnes pääjohtaja mainitsi ystävättäreni palkkatoivomuksen liikkuvan alvan huippulukemissa ja pyysi selitystä siihen.

Ystävättäreni vastasi siekalemat: "Pitäkää minua laadunvarmana sijoituksena älkääkää minään keinottelukohteena". Hän sai viran.

PIDIN Lionsklubimme puheenjohtajana ollessani kerran puheen eläkeläisryhmälle. Pyssähdyn ennen tilaisuudesta poistumistani juttelemaan pyörrätyksellä istuvan miehen kanssa. Hetken rupateltuamme sain siltten: "Ehkäpä vielä tapaamme. Toivottavasti parantatte".

Mies hymyili leveästi ja sanoi: "Nuori mies, minä kuuntelin teidän puhettanne ja toivon, että tekin paranatte".

AINA kun yksi eläinlaji kuolee sukupuuttoon, katkeaa herkkä säie maailmamme yhdistävästä hienohienosta verkosta. Kun kyllin monta säiettä on napsahtanut polki, koko verkko alkaa nopeasti purkautua. Ja kun näin käy, emme kykene mitenkään välttämään tuhoutumasta sen mukana.

Ei riitä että taistelemme ihmisten veljeyden puolesta. Meidän on kamppailtava elollisten olentojen veljeyden puolesta. Oikeudenmukaisuus joka ei sulje piiriinsä kaikkia eläinlajimuotoja samankokoisesta vaalastaan, ei ole oikeudenmukaisuutta lainkaan. Se on pikemminkin yhden etuoikeutettujen eliitin jäsenen tekemä sopimus.

Esitän, jotka palvoivat eläimiä, vettä, tulta ja puita, olivat lähempänä elollisten olentojen veljeyden puolesta. Oikeudenmukaisuus joka ei sulje piiriinsä kaikkia eläinlajimuotoja samankokoisesta vaalastaan, ei ole oikeudenmukaisuutta lainkaan. Se on pikemminkin yhden etuoikeutettujen eliitin jäsenen tekemä sopimus.

LONTOON maanalaisten auto-matteen lippalaitteeseen kiinnitetty ilmoitus: Tämä laite ei ole käytössä henkilökunnan vähyden vuoksi.

Nimipäivät

Joulukuun 26 p. Tapani, Teppo, Tahvo
Joulukuun 27 p. Hannes, Hannu
Joulukuun 28 p. Pii
Joulukuun 29 p. Rauha
Joulukuun 30 p. Taavi, Daavid, Taavetti
Joulukuun 31 p. Sylvester, Silvo
Tammikuun 1 p. Uudenvuodenpäivä.

Tammikuun 2 p. Apeli
Tammikuun 3 p. Elmo, Elmer
Tammikuun 4 p. Ruut
Tammikuun 5 p. Lea, Leea
Tammikuun 6 p. Harri
Tammikuun 7 p. Aukusti, August, Aku
Tammikuun 8 p. Hilppa

Eräs lapsuuteni joulu

"Yks', kaks', kolm', neljä, viisi" - löi tuvan vanha seinäkello. Avasin silmäni, muistin, nyt on jouluaamu ja minä pääsen äidin kanssa joulukirkkoon. Tuvan ovi oli raollaan, siitä näkyi valo, joka loi soman valovirran kamarin lattialle. Huone tulin puolihammaksi. Äiti puhaltoi tuvan puolella, olinousut aikaisin, sillä olihan jouluaamu. Tunsin jotakin sanomattoman outoa odotusta pienessä sydämessäni. Joulukirkko! Se aina vaikutti herkkään lapsensieluuni voimakkaasti. Olihan aikaisemminkin siellä ollut, mutta ainasinne yhtä mielellään menin.

Suljin silmäni. Minulla oli kumman hyvä olla. Joulukirkko, minä menen sinne ja siellä veisataan: "Enkeli taivaan..." Joulunäytelmän kuusen latvassa nähtiin hymyilevän minulle.

"Lapseni, nousepas nyt ylös, että ehdimme joulukirkkoon", kuulin äitini sanovan. Nousin kiiressä, pukeuduin ja niin lähdimme äidin kanssa kirkkomatkalle. Veljeni olivat niin unisia, ettei niitä saanut herrellen vaikka olisi talon hajoittanut. Jätimme ne nukkumaan, menimme äidin kanssa kahdestaan.

Joka kodista löisti jouluvallat, Tuolla on Aunen ja Matin koti, sielläkin palaa kynttilät. Silloin ajeltiin hevosilla. Kuulin tutun aiskellon äänen, se oli pappilan aiskello, tunsin sen. Siinä ne jo mennä huristivat rovasti, ruustina ja lapset. Tartuin lujemmin äitini käteen, ettei lapsi eksisi pimeässä.

Kirkonkellot soivat yli laajan lumisen lakeuden kuului niiden soitto. Kirkko oli täydessä valaistuksessa, ylhäällä kirkkareissakin oli valot.

Menimme ensin isän haudalle. Lumi peitti pienen hautakunnan. Äidin silmistä vieräsi kyynel. "Äiti, missä isä on, onko taivaassa joulu, onko isällä hyvä olla?", kyselein äidiltäni. "On lapseni, taivaassa on joulu ja kaikilla on hyvä olla" vastasi äiti lapsen kysymyksiin.

Kiruhdimme valaistuun temppeeliin. Ah, miten häikäisevää! Niin paljon kynttilöitä! Niin kaunisti! Urut soivat. Voimakkaana kaikui tuttu joululaulu. Minäkin osasin veisata. Kirkon kruunussa palloivat kynttilät, niitä oli paljon. "Yksi, kaksi, kolme, neljä, viisi!", jo loppuivat lukuni. Minä tapailin siinä sivussa omaa ajatuksiani, ne ovat aina rönsyilleet. Taivaassakin on joulu, siellä on hyvä olla, ajattelin minä. Pikku jalkojakin vähän paleli, mutta ei sitä niin kovin huomannut.

Pappi tuli alttarille. Siellä oli kaunis kasukka päällä, loistava risti kasukan selkäreunalla näkyi niin hyvin silloin, kun pappi oli sellin seurakuntaan. Taasen eksyivät ajatukseni pois sanasta ja saarnasta. "Miksi tuolla papilla on noin kaunis puku? Miksi siinä on risti? Ei oikein tahtonut uskaltaa aina äidiltäkään kyseillä kesken kirkonmeiningin. Mutta oli pakko. "Äiti, tuleeko tänne Jeesus"? kysyisin oikein hiljaa. "Tullee, hän on jo täällä", sanoi äiti oikein hiljaa, minun korvaani hän supatti.

Minä halusin aina olla täällä, täällä on Jeesus ja täällä

on niin hirveän kaunis. Ei ole puutetta mistään. Kuinkaan kauniista siellä taivaassa mahtaa olla, ajattelin jälleen.

"Havahduin. Äiti tarttui pienen kätöseeni ja sanoi: "Nyt lähdimme kotiin!" Miksi jo nyt? Oltais vielä täällä, olisi niin mukava ja hyvä olla. Minä tulen aina joulukirkkoon, ajattelin minä, astuessani alas kirkonportaita. Menimme tuttua tietä, sairaalan ohi. Yht' äkkiä minulle tuli hirveän lämmin mieli äitiä kohtaan ja halusin olla hänelle hyvä. Sain: "Äiti, minä ottais kaulasta kinnin!" Äiti kyykistyi siinä keskellä tietä. Kiersin pienet kätöseni oman rakkaan äitini kaulalle, minä pieni orpo, omituinen lapseni. Sitten me käsi kädessä jatkoimme matkaa pienen kotimme viettämään vaatimatonta joulujuhlamme.

Jouluterveisin.
Anna-Liisa Päiväranta

Hiekalla merkitty polku

Helen ei ole katkera valkoisille. Nuorokseen hän muistelle, kuinka häntä pilloiteltiin poluilta, jotka tulivat noutamaan häntä kouluun.

"Tämä maa on kuiva ja aalto, mutta se on minun maani. Kävin kerran idässä, mutta en minä siellä viihtynyt. Tuli kotikivä, kun kaikki maa oli ruohon peitossa. Paljasta maata ei näkynyt missään."

Helen Sekaquapewa, 87-vuotias hopinainen kunnostaa pientä chili- ja tomaattipenkkilään kotitalonsa vieressä Kykotsmonin kylässä Koillis-Arizonassa. Kaikki sukulaiset ovat siinä mielessä, että Helen on liian vanha ja huonokuntoinen molempaan. Jalkat eivät kannu. Peltotyö kuitenkin pitää hänet onnellisena.

"Bahana (valkoinen) pitää tää maata liian karuna, mutta täällä olemme maissimme aina viljeleet ja me rakastamme tää maata. Ja tää maata meillä ei kukaan ota pois", nauraa Helen minulle, bahanalle.

"Kun bahanat tulivat, he ottivat viljavamman maan, mutta se ei vielä riittänyt: lisäksi he pakottivat meidät omille hasuille tavoilleen. He halusivat meidän puhuvan omaa kielitään. Kun me emme ymmärtäneet englantia, meitä rankaistiin siitä."

Sivistystä

"Bahanat halusivat viedä hoppelast koulunsa, mutta hopien mielestä bahanat eivät osanneet kunnioittaa toista ihmistä luontoa. Siksi monet vanhemmat kieltäytyivät antamasta lapsiaan bahana-kouluun."

"Hopit jakaantuivat 'ystävällisiin' ja 'vihollisiin'. Meidän vanhempamme kuuluivat jälkimmäisiin, koska eivät antaneet meitä kouluun. Meidän, kuten moni muukin isä joutui vankeilaan. Tästä tietysti seurasi köyhyyttä. Moni ikäiseni hoppi on synnynyt lammassuojassa, koska äidillä ei ollut mahdollisuutta kunnollisen talon rakentamiseen."

"Jalkaväestö bahanat ja navajo-poliisit kulkivat kylissä lapsia hakemassa. Kerran meidän pilttoitettiin säilöntätuhtaan, kun poliisi tuli - me säilytimme silloin ruuantuhtaan, joten yhdessä huoneessa oli iso ruukkiäjä."

"Toisen kerran yksi vanhus vei kulan lapsijoukon vähän matkan päässä sijaitsevaan luolaan. Silloinkaan poliisi ei löytänyt lapsia. Me nousimme aina hyvin aikaisin, jotta ehdimme pihlloon, eikä meitä koskaan löydetty". Helen nauraa.

"Vähitellen vanhempamme alkoivat väsyä leikkiin eivätkä vienneet meitä pihlloon. Muodon vuoksi he kuitenkin vielä vastustelivat, kun poliisi tuli noutamaan. Vapaaehtoisesti lapsia ei kouluun luovutettu."

"Koulussa minullekin annettiin nimi, Helen. Hopinimeni on Dew-wow-iss-nima (hiekalla merkitty polku). Vielä pitkään 'ystävällisten' lapset torjuivat meidät leikeistään, ja me olimme surullisia. Bahanat olivat saaneet hopit toisiaankin vastaan."

Janistajat

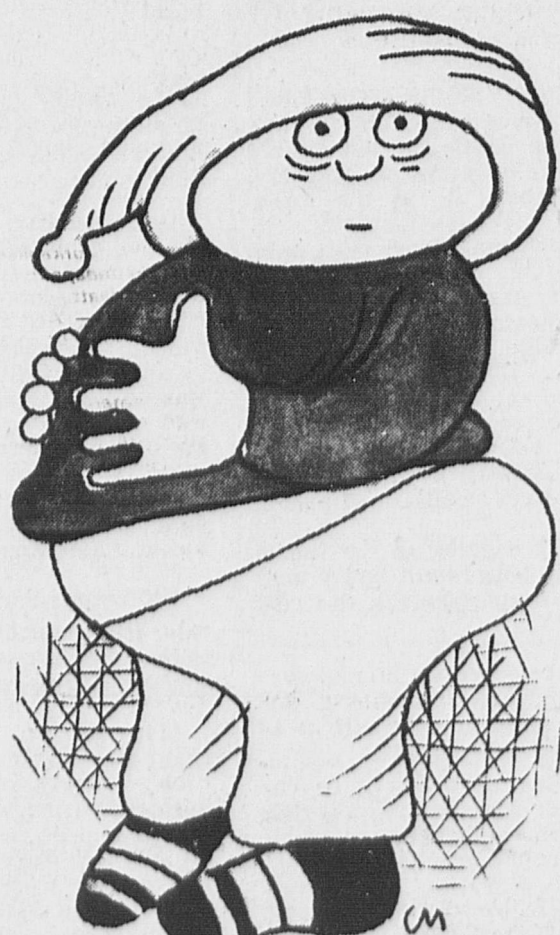
"Nyt raukoiset antavat meidän olla rauhasa - monet jopa tulevat hopien luo etsimään totuutta. Mutta bahanolten mukana tullut ahneus on jäänyt vaasaan. Hopit ovat jättäneet vaastamattoman elämänsä ja toisista välttämisen. Viljelynkin monet jättävät, kun kaupasta on niin helppo ostaa ruokaa."

Bahanat sen sijaan tulevat tänne yhä useammin kyselemään kaikenlaista. Monet odottavat naiset mm. haluavat synnyttää kotona ja kysyvät minulta, mitä pitää tehdä - minä kun synnytin kaikki kymmenen lastani kotona. Minä kerron heille kaiken, mutta kun tulee aika, he aina jättävät ja menevät sairaalaan."

Aiti maan tytär

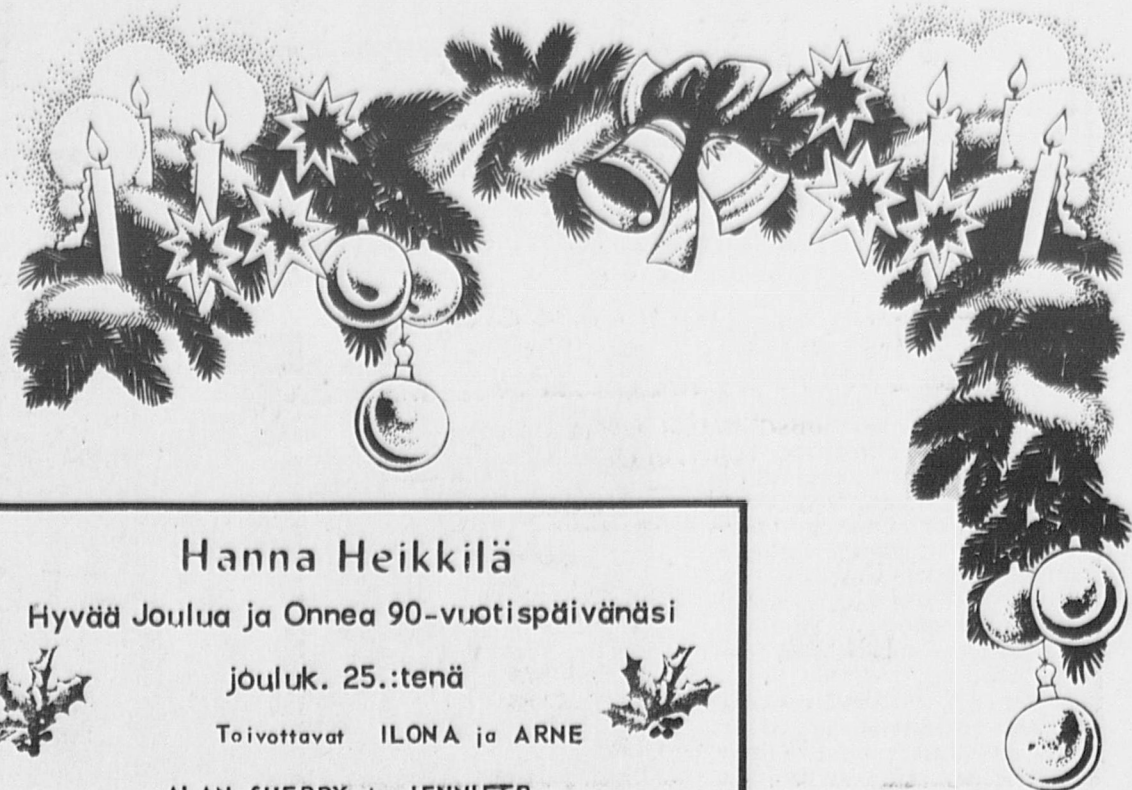
"Kastetruuan taimet Helen konttaa sisäänsä. Taivaalla on pari orvon näköistä pilvenhattaraa, ja Helen valitsee kolmesta "kun pilvet tulevat". Tavalisesti ei ole pilven hattaraakaan. Hän käy olohuoneen lattialle pitkästi lepäämään, jotta kipu helpottaisi."

Kuulo ja jalat ovat hän myötä menettäneet voimansa. Kotona hopien keskellä (talvet Helen viettää Phoenixissä) Hän on kuitenkin pelkkää aurinkoa. Tuttu maa pitää elämässä kiinni. Ja ennustuksen mukaan hopit saavat bahanolten ottaman takaisin. Arto Niemi

hän on useita. Kun herkut jakaa monen päivän osalle, olet ollut varsin kohtuullinen", korkeasti opinut tonttuvanhus päättil.

"Nyt erehdyt", parahti tonttumme. "Odotahan. Se oli vasta aattoateria. Joulupäivänä vierailimme isomurorin luona ja tapanina rätilässä. Joka paikassa sortteja oli vähintään yhtiä monta".

Hanna Heikkilä
Hyvää Joulua ja Onnea 90-vuotispäivänsi
jouluuk. 25..tenä
Toivottavat ILONA ja ARNE
ALAN, SHERRY ja JENNIFER
LYNNE & CARL, ERIKA & ERIN

HAUSKAA JOULUA JA ONNELLISTA UUTTA VUOTTA
AINO ja ELIS BACKSTRAND
88 Manhattan Ave.
Crestwood, NY 10707

HAUSKAA JOULUA JA ONNELLISTA UUTTA VUOTTA
toivottaa
JUNE ja RALPH LAAKKONEN ja perhe
305 Woods Road
N. Babylon, NY 11703

HYVÄÄ JOULUA JA ONNELLISTA UUTTA VUOTTA
RAUHA ja WALTER TORNI
84 Davis Rd., Westminster Ma.
ALLAN ja BARBARA TORNI ja tytöt - Rindge, NH
MIRJAM ja THOMAS MILLER
Fairford, England

HAUSKAA JOULUA JA TERVEELLISTÄ UUTTA VUOTTA
TOINI ja RUDY LAAKSO
226 Cedar St.
Fitchburg, MA 01420

HAUSKAA JOULUA JA ONNELLISTA UUTTA VUOTTA
FRED ja JENNIE E. KOSKI
RFD 2 Box 548
Chester, VT 05143

HYVÄÄ JOULUA ja ONNEA ALKAVALLE VUODELLE
SUOMA WARE ja MAY
P.O. Box 3115
Hesperia CA 92345

HYVÄÄ JOULUA ja ONNEA ALKAVALLE VUODELLE
ALAN ja TAUNO HAUTALA
P. O. Box 1277
Pembroke, MA 02359

HAUSKAA JOULUA ja ONNELLISTA UUTTA VUOTTA
NATALIE ja JOHN RATILA
ANN & SALLY
Fitchburg, MA

HYVÄÄ JOULUA ja ONNEA UUDELLE VUODELLE
SAIMI ja JOHN SAARI
805 South B St.
Lake Worth, FL 33460

HAUSKAA JOULUA JA ONNELLISTA UUTTA VUOTTA
FITCHBURG MA 01420
Svante Laine
213 High St.

BARBARA ja ARMAS KAUKORANTA
360 Blossom St.

SIUNATTUA JOULURAUHAA ja ONNEN RIKASTA UUTTA VUOTTA
Kaikille sukulaisille ja ystäville
Rakkautella
IRENE ja HENRY LINDQUIST
63 Central St.
Fitchburg, MA 01420

HAUSKAA JOULUA ja MENESTYSTÄ VUODELLE 1986
toivottavat
LAINA ja ARTHUR LAMMI
29 Merriam Parkway
Fitchburg, MA 01420

HYVÄÄ JOULUA JA ONNELLISTA UUTTA VUOTTA
ARNO ja ELLEN HANGAS
25 Skylark Lane
Lunenburg, Ma. 01462

HAUSKAA JOULUA ja ONNELLISTA UUTTA VUOTTA
EDWIN ALLEN ja AUNE ALLEN JEFFERS ja perhe
Philadelphia, Pa.

JOULUTERVEISET FLORIDASTA
toivoo
FRANCES ja JORMA WUORINEN
8 Westminster Lane
Boynton Beach, FL 33462

Toivotan kaikille ameriksnuomalaisille lähellä ja kaukana
HYVÄÄ JOULUA ja ONNEA UUDELLE VUODELLE!
Dr. EDWIN T. HOLMES
Fitchburg, MA

TOIVOTAMME HAUSKAA JOULUA
KAIKILLE
FANNI MÄKITALO ja
MARY PITKANEN
Cherry Valley MA

Jouluna on helppo popsia liian monta herkkupalaa yhdellä kertaa

Olipa kerran joulutonttu, joka oli aivan tavallinen tonttu - kuin kuka tahansa meistä. Tonttu piti hyvästä ruuasta ja nautti joulupöydän illoista. Aivan tavallisesti, mitenkään liioittelematta.

Pyhtien jälkeen tonttu kuitenkin ahdisti. Olo tuntui raskalta ja vyötä oli löysäävä monta pykälää.

"Ei, en ole syönyt liikaa", hiipalakkia väitti. "Maistelin vain hieman rosolia - kerman kera tietysti. Muorin lausimstarin silliä oli suorastaan pakko ottaa uudestaan eikä lohta voi syödä ilman si-nappikastiketta. Joululeivillä kotitekoisen maksapasteija ja juusto ovat tosi maukkaita. Yrttisilakka on kevyttä ruokaa keitetyn perunan kera, onhan", tonttumme ehti kysyä selemään joulumaan rikkivisaalta ikäontuluta?

"No, eihän tuosta vielä kumpu kasva", tämä myötäili. "mutta", tonttu jatkoi, "mehevää kinkkuakin oli maistettava. Samoin herneitä, luu-

muja ja laatikoita. Eikä pu-nakaalisalaatissa ollut moit-timista siinäkään. Olen sitä paitsi aina pitänyt luumukermasta. Sitä söin paljon."

"Muori oli myös onnistunut loihittamaan mitä parhaita leivonnaisia. Vehänsen, kakut, tortut ja piparit suorastaan sulivat suussa. Sitä paitsi join lasillisen glögäkin juhlan kunniaksi", pikkutonttu sanoi hiljentäen ääntään.

"Luettelosi on varsin kohtuullinen", rikkivisaus lohdutti ja otti taskulaskimen esille.

"Nautit viljavalmisteita 127 grammaa, kasviksia 364 grammaa, hedelmiä ja marjoja 115 grammaa, rasvaa 38 grammaa, maitovalmisteita 188 grammaa, lihaa 199 grammaa, kalaa ja munaa 221 grammaa ja muuta syötävää ja juotavaa 229 grammaa eli pistelit poskeesi noin puoltolista kiloa tavaraa. Sait kasteesta energiaa yhden päivän kulutuksen verran. Mutta pyhiä-

FinnFest '86 Committees meet

The FinnFest USA '86 planning committees, with sixty Californians from the Bay Area present, convened at the Finnish Brotherhood Hall, Berkeley, California, Nov. 24. Ten working committees reported progress: Arts and Crafts, Performances, Marketplace, Tori, Athletics, Language School, History Projects, Worship, Lodging, Meals-Banquets, Administration - Finance, and Promotions.

FinnFest '86 will convene on the campus of the University of California, Berkeley, California, July 7-13, 1986. The theme is "Finn of the West". Attendance is expected to top the previous 6,000 record. Earlier festivals were at Minneapolis '83, Fitchburg '84, and Hancock '85, attracting participants from the United States, Finland, and Canada.

California FinnFest chairman Reino Saari led the meetings. National FinnFest president Robert Selvala, from Minnesota and board member Olaf Rankinen from Michigan, participated in the planning meeting. This executive committee set plans for future festivals, for Detroit '87, and possibly the Delaware region in '88.

Detailed information kits of FinnFest '86 California will be available as soon as prices can be fixed. Contact FinnFest '86, P.O. Box 1729, Sonoma, CA 95476.

The FinnFest organizers had recommended that other Finnish-American groups plan national meetings contiguously. This would add to attendance.

The FinnFest USA executive committee met in the Finnish American Home Association (FAHA) library in Sonoma, CA, last month. From left to right, FinnFest USA board member Olaf Rankinen, FinnFest USA president Robert Selvala, and FinnFest USA '86 chairman Reino Saari.

The Suomi special interest Conference of USA Lutherans representatives met at Berkeley, CA, Nov. 25. They confirmed plans to hold their national meeting right after FinnFest '86, July 13-15 in Berkeley.

Sessions would open on Sunday, continue all day Monday, and extend to Tuesday. Most activity would center at the Lutheran Church of the Cross, 1744 University Avenue, Berkeley, CA. 94703.

The Suomi Conference leader in California, the Rev. Alex Wm. Koski, will coordinate plans, and the Rev. Walter W. Werronen, wor-

ship leader for FinnFest, will set joint plans.

The following attended the Suomi fete planning meeting: Rev. Alex Wm. Koski, Prof. Toivo Harjunpää, Rev. Walter W. Werronen, Rev. Harold E. Berg, Rev. Olaf Rankinen, laity leaders Leo B. Junemi, Tori Wickstrom, and Erland Mallinen. Reino Saari and Robert Selvala were observers for FinnFest.

Information is available from the Church, or Rev. Alex Koski, 1850 W. Lincoln Avenue, El Centro, CA 92243. Olaf Rankinen, South Range, MI

A bit of Finland in the Honolulu Marathon

By HARRY SIITONEN

The popular Honolulu Marathon, run on Dec. 8 with 8,287 athletes involved, had its input of Finn Power.

Oiva Tuomainen placed 64th overall with a time of 2 hours, 42 minutes 50 seconds. He finished fifth in the men's 40-49 age division. Not too shabby.

Among the women, Irmeli Suomalainen came in 67th in 3:34:46 for the 26.2 mile distance. She placed sixth in the women's age 40-49 group. Maritta Kantonen was the 90th woman in 3:42:35.

San Franciscan Harry Siitonen, coach for the Golden Gate Race Walkers Club, placed 10th in the Race Walking Division, with 5:45:10. In so doing, he broke the race walk course record for men aged 55-59 by 2-1/2 minutes.

A group of 39 Finns flew to Honolulu to vacation and to run or watch the marathon. Finnish flags were waved by their supporters as thousands of runners poured through Waikiki Beach during the early pre-dawn period of the race. I was told the group from Finland participated in a Finnish Independence Day celebration in Hawaii during the

preceding week. There appears to be a Finnish community everywhere.

Overall winner of the marathon was Ibrahim Hussein, of Kenya, whose 2:12:08 time was a new course record. Top

End of an era in San Francisco

By HARRY SIITONEN

The remaining outpost of a public Finnish presence in San Francisco's old Finntown is no more. Finnillä's Baths, an institution in the Upper Market area of the city, once a thriving Finnish-American community, closed its doors forever on Dec. 15.

The 53-year-old sauna and massage establishment goes under a wrecking ball to perhaps be replaced by an office building-garage complex. The original sauna was built by Matti Finnillä in 1914 for private use, but came to be so popular among friends that it was converted to the public. It was constructed at its Market and Noe Streets location in 1932.

Al Finnillä and Edna Jeffrey son and daughter of Matti Finnillä, its present owners, claim the sauna was too dilapidated to continue and that renovation costs would be prohibitive.

No paper
next week

In our traditional observance of the Holiday Season, there will be no Raivaaja published Thursday, December 26. The next issue will appear Thursday, January 2, 1986.

The Finnish American Raivaaja wishes you all the best during the holidays. See you next year!

Raivaaja's office and bookstore will be closed on December 25.

Andy Williams
Show

The holiday special "Andy Williams and the NBC Kids Search for Christmas" will be aired on NBC TV on Friday, December 20, at 8 p.m. EST. This show was filmed in Finland.

It was previously reported in Raivaaja that this show was going to be on Sunday, December 15. However, this was incorrect.

MACHINES & TOOLS

12", 13", 15", 17", 20" metal lathes, Bridgeport variable speed, 6" x 12", 6" x 18", 8" x 24" surface grinders, hand screw & chucker, 1/4 x 10' shear, 8' press brake, 25 ton turret punch, 8" x 8' power roll, 50 ton shop press, portable shop crane, pallet lift, 11/2 x 3 ton forklifts.
R. ISONS 253 Main St.
(Rte. 121A) Plaistow, NH
Tel: 1-603-382-5671

Upon a Bus Trip

By WALTER & ESTHER NISULA

Part of the enjoyment of summer festivals is the means by which travel to and from the events is accomplished.

Records indicate that a trip in 1915 to a summer festival in Fitchburg involved use of the railroad. People from Cape Ann traveled by train to North Station in Boston, where they were met by a group from Quincy and other parts of the South Shore who had also traveled to Boston by train. The crowd was so large that, to the astonishment of railroad officials, an extra coach had to be added to the Fitchburg train. Travel by train was fun in those days.

Later, in the twenties, some folks had automobiles which they shared with others. Tires and roads were not very good in those days. Lucky was the driver who managed the round trip without at least one flat tire.

At times a truck with a canvas cover was engaged to accommodate a larger group such as a band with its instruments. Picnic style wooden benches were used in the back of the truck. Unfortunately, in one instance an accident occurred, resulting in some personal injuries. Those were trips to remember.

Today, with good roads and modern air-conditioned, rest room equipped buses, groups of people can travel comfortably for long distances, thoroughly enjoying the sights and each other's company. A tour director and competent driver can help make the trip a congenial and memorable experience. Such was the bus trip to FinnFest '85 arranged by Ellen and Tauno Tasstula with Crimson Travel Service.

At 6:30 a.m. on July 23 a bus, with driver Charles Stewart, left Quincy Square with passengers Frances Cole, Lillian Kohonen, Aune and Katie Leppälä, Ilta Stevens, Viola Rose, Lempi Bonomi, Helen Heikkilä, Elsa Weisse, and Walter and Esther Nisula.

The next stop was the Kaleva Home in Maynard where we were joined by Toivo and Sylvia Erkinen, Helvi Jansen, Lillian Wick, Vieno

Tour director Elly Hallock, left, and driver Charles Stewart pose in front of the bus which traveled from Massachusetts to FinnFest '85.

Ware, Martha Weckstrom, Sadie Salo, Ellen Lindell, daughter Linda, and last, but not least, teenager Lisa Copp, whose trip was a gift from her generous grandmother, Ellen.

Then to Saima Park where the rest of the group came aboard: Elly Hallock, our tour director, Tauno and Ellen Tasstula, Martha Asiala, Ruth Holm, Lula Bjorbacka, Robert and Onerva Lovejoy, Aili Heikkinen, Mrs. Koivisto, Anna Niemi, Francis and Aili Walsh, Adolph and Irene Kamila, Wilho and Lempi Aalto, Taimi Olkkola, Raija Olkkola, Su- lo and Irja Haynes, Clarence and Irja Paakkonen, Osmo and Elvira Tuiskula, and Mary E. Johnson.

The day was warm and sunny as we traveled along the Mohawk Trail. Because our first day's destination was Ottawa, to save time Crimson had prepared box lunches for us, which we enjoyed at a roadside picnic area in Vermont, with a beautiful view to the northwest.

The long trip to Ottawa gave us a chance to get to know each other better, and to participate in games and singing as suggested by our tour

director, who, we soon found out, is a warm fun loving bundle of energy. Someone had suggested upon leaving Fitchburg that Charles be called Kalle for the duration of the trip, but Charlie seemed to suit our likeable young driver much better, so Charlie and Elly they were to us for the entire trip.

We arrived at the Talisman Motor Hotel in Ottawa just in time for dinner after which many headed for a small souvenir and card shop within the hotel. As cards were a very popular item, it seemed a little odd that stamps were not available but had to be purchased at the post office next day.

After a delicious and substantial breakfast the next morning, we had a tour of the city with a local guide aboard. Many purchased tempting fruits available at the Open Air or Byward Market. We viewed the Rideau Canal which in the winter freezes over and must be a fascinating sight as hundreds of people skate many miles to and from work. We drove along Diplomats' Row, saw the Prime Minister's Residence, the Governor General's Mansion and Sussex Drive (the Mile of History).

The tour ended at the Parliament Building where we all got off the bus and found ourselves advantageous spots for viewing the changing of the guard. After an excellent lunch at the Penguin Cafe, we departed Ottawa heading west along the Trans Canada Highway.

On the bus the mood was merry. Seats were changed twice a day. Elly had a bag full of games, prizes and "what have you" to keep us entertained. She seemed to know when to let us talk with those around us, read, snooze or just watch the scenery. Just before boredom might set in, she would involve us in a game of Bingo, horse racing, story telling, etc.

As we approached Sudbury, Ontario, a nickel mining area, the outcroppings of ledges appeared sooty black, causing a rather eerie forbidding sight. Had time permitted, a visit to a nickel mine might have been a new and interesting experience. We soon arrived at the Sheraton-Caswell Inn, where a sumptuous smorgasbord and excellent accommodations awaited us.

A review of the telephone directory showed that a large number of Finns live in Sudbury and its environs. There were names like Martinen, Tamminen, Nissila, Hautala and Leppala, to name a few.

The Finnish Canadian Athletic Association was settled in at Voima Hall. Two Finnish churches were listed, a

Lutheran and a Pentecostal, and also a Finnish Sauna Sales and Service. Some of the group became acquainted with a Finnish chambermaid who worked in the area where they were housed.

After an excellent breakfast in our hotel, our trip continued through Sault Ste Marie, where we crossed the border into the Upper Peninsula of Michigan with the blessing of a young Finnish immigration official who wished us a good trip to FinnFest.

Our schedule called for a lunch stop at a Best Western Village Inn, in a place called Newberry. The area was sparsely populated and road signs were scarce. Before we realized it, we had passed through Newberry. After checking a map, it was necessary to backtrack several miles to an unmarked road which led us to the inn. The place was small but the staff was ready to serve us a substantial meal.

However, after a few of the women had used the ladies' rest room, the door somehow locked and both men and women had to use the men's room. Tauno (a.k.a. Tuna) offered to guard the door, and when a member of the female persuasion asked him if the room was free, he gallantly offered to go in and check, especially when there was a lady in there.

Unknowningly we were part of a rather strange happening there. After we were seated at several long tables, a waitress placed a stack of 1985 calendars, advertising an automotive store, at the end of a table. These were passed along and those who wished took one. Each month featured a picture of a different antique car.

It would have seemed rude to reject the "gift" even though there were only five months left to the year. When we were once again on our way, Elly told us that, when she went to check us out, the manager complained that we were the first group ever to take property that did not belong to us. To this day the episode remains a mystery.

With our image somewhat tarnished, we continued westward. Much of our trip between Munising and Marquette, up into the Keweenaw Peninsula, was along the shores of Lake Superior. We arrived in Houghton in time for dinner at the Onigaming Supper Club where we were offered a choice of filet mignon or lake trout - both excellent. Many in the group bought gifts from a large display of copper articles representing the product of Michigan's Copper Country.

(continued next year)

KALENTERI

CALIFORNIA

Jan. 16 - 19 - Paavo Berglund will be conducting the 23 - 26 Los Angeles Philharmonic Orchestra, Dorothy Chandler Pavilion, 135 N. Grand Ave., Los Angeles, CA, (213) 972-7300.

MASSACHUSETTS

Dec. 21 - Dance, 8 p.m., Saima Park, Scott Rd., Fitchburg. Music by FinnSounds with Aatos Autio.
Dec. 31 - Finnish American Club of Saima New Year's Eve Party, Saima Park, Scott Rd., Fitchburg. Happy Hour, 6 p.m.; Buffet at 8; dancing to FinnSound 9-12. Reservations must be made by Dec. 24. See the article on this page.

MICHIGAN

Dec. 31 - New Years Eve Celebration, 6 p.m. - 2 a.m., Finnish Center, Farmington Hill. Dinner and dancing to Hal Burton's Band. Reservations: 477-3857.

NEW YORK

Oct. 1 - Jan. 1 - "The Modern Spirit: Glass from Finland", Cooper-Hewitt Museum, 2 East 91st St., New York.
Dec. 18, 21 - Jorma Hynning, baritone, will sing the role of Count Almaviva in Mozart's "Le Nozze Di Figaro", Metropolitan Opera, Lincoln Center, New York. (212) 362-6000.

WASHINGTON, D. C.

Jan. 9 - 30 - Art Exhibition: Birgitta Ara & Irja Leino & Sirpa Yarmolinsky, World Bank, 1818 H St., Further Information: Embassy of Finland, 202-363-2430.

FACS

Saima Park

FITCHBURG - The Finnish American Club of Saima will be holding a new Year's Eve celebration on Tuesday, December 31, at the Park.

Clubhouse doors will open at 6 p.m. for socializing. A buffet, starting at 8, will feature seafood Newburg, chicken creole, stuffed shells, rice pilaf, Delmonico potatoes, tossed salad, macaroni salad, potato salad, ham platter, roast beef platter, fruit salad, garlic bread, pickles and olives, coffee and punch.

At 9 dancing to the music of FinnSound will start and it will continue for the rest of 1985.

Tickets are \$12.50 per person and are available in advance only - none will be available at the door.

Tables of ten will be reserved; also seating together of 6 or 8. Tickets are available from Lloyd Hannula (874-0620), P.O. Box 500, Westminster, MA 01473; Walfrid Mäkelä (342-3967) 291 Marshall St., Fitchburg, MA 01420; and Tarmo Hannula (756-9614) 12 North Ashland St., Worcester, MA 01609. Ticket deadline is December 24.

If ordering by mail, please enclose a self addressed, stamped envelope with your check.

On Saturday, December 14 the club held its annual Christmas party. The gathering of members and guests filled the hall. A roast beef dinner - organized and prepared by Lloyd Hannula and Tarmo and Helen Hannula - was an innovation over the potluck supper that has been part of the party in years past. Afterwards there was dancing to the accordion music of Waino Berkio.

FACS membership now totals 415, which Tarmo Hannula said that evening, is the highest in club history.

Many of you know by now that Aune Lakso, one of the club's stalwart members, suffered a massive stroke at the end of October. After a stay in Burbank Hospital she is now at Woodbury Manor Nursing Home, 360 Electric Ave., Fitchburg.

Her left side is paralyzed but she is alert and can have visitors. Do remember this strong lady to whom FACS means so much.

Smith Funeral Home

ELDEN J. BJURLING
69 Vernon St. Gardn., Mass.
Tel. 632-0377

R.W. BICKFORD

INSURANCE AGENCY INC.
4 Central Street
Ashburnham, MA 01430
Telephone 827-5909

WANTED TO BUY

Finnish related antiques and old oil paintings

Please contact:

LOUIS V. LEHTONEN
appraiser

158 East Main St.

Port Jefferson, N.Y. 11777

Kuvassa WCU:n uudelleen valitut johtokunnan jäsenet. Takana vasemmalta oikealle: John Chiasson, presidentti; Eino Niinimäki ja Herbert Laakso. Istumassa Anthony Saffa, Philip Dotten ja Wilho Myllymäki.

WCU:n vuosikokous

Workers Credit Unionin 72. vuosikokous pidettiin hiljattain Saiman Puistossa. Johtokunnan raportin mukaan vuoden 1985 ansiotulot nousivat uuteen ennätyslukemaan.

Menneen vuoden aikana WCU:n yhteistulot olivat \$11,526,000. Se oli \$1,500,000 tai 8.8 prosenttia enemmän kuin vuonna 1984.

Pankin presidentti John Chiassonin finanssiraaportti-
siti seuraavat tiedot:

* Kokonaisvarat kasvoivat \$15,000,000:lla tai 17.5 prosentilla vuodesta 1984.

* Osingot kasvoivat \$830,000:lla tai 11.8 prosentilla.

* 8,416 kulutuslainaa myönnettiin. Lainojen yhteissumma oli \$36,151,000, nettokasvu oli \$7,274,000 tai 18.3 prosenttia edellisestä vuodesta.

* 112 asuntolainaa myönnettiin. Yhteissumma oli \$6,212,000, nettokasvu oli \$1,825,000 tai 6.9 prosenttia vuotta 1984 suurempi.

Chiasson sanoi luottoyhdistyksen kasvun olleen seura-
usena "hyvästä yhteistyöstä".

Hän kiitti kaikkia johtokunnan jäseniä, hallintovirkailijoita sekä pankkivirkailijoita hyvästä yhteistyöstä ja työhön-
sä paneutumisesta.

Johtokunnan puheenjohtaja Herbert Laakso myös kiitti hallintovirkailijoita ja pankkivirkailijoita sanoen ki-
toksen hyvästä vuodesta kuu-
luvan suurelta osalta heille.

Johtokunnan vaalit

Noin 100 osakkaan joukko oli saapunut kokoukseen ja osallistui johtokunnan jäsen-
ten valintaan. Tämä vuosi oli poikkeus, sillä pitkistä aikaa ehdokkaista oli enemmän kuin täytettävää paikkaa. Ehdok-
kaat olivat jo johtokunnassa istuvat Chiasson, Wilho Myl-
lymäki, Eino Niinimäki, Anthony Saffa, Herbert Laakso ja Philip Dotten sekä luottoyhdistyksen entinen virkai-
lija David J. Marrella.

Marrella sai vähiten ääniä, ja koska täytettävänä oli kuusi istuinta, hän jäi ulkopuo-
lelle.

Ääniä laskettaessa johto-
kunnan kunnliapresidentti Eino Tofferi, joka on kuulunut johtokuntaan useiden vuosi-

kympien ajan, piti lyhyen puheen. Hän sanoi olevansa hyvin tyytyväinen, että niin monet osakkeenomistajat olivat saapuneet kokoukseen. Tofferi ehdotti myös, että WCU pitäisi Saiman Puiston mieles-
sään suunnitelllessaan erilaisia tapahtumia ja kokouksia.

Kuuden kokouksessa valitun johtokunnan jäsenen lisäksi johtokunnassa istuivat seuraavat henkilöt: Turo Hallfors, Otto Anderson, Robert Gummerus, Welko Hill, Russell Huse, Charles Koski ja Ahti Wiita.

Kiveltä juhlivat merkkipäiväänsä

GREENVILLE, N.H. - Mr. ja Mrs. Sulo Kiveltä, Greenville Falls juhlivat 50-vuotishääpäiväänsä jouluk. 8 päivästä Depot ravintolassa. Yli 50 ystävää ja sukulaisen joukko oli saapunut paikalle juhlimaan pariskunnan merkkipäivää.

Mrs. Kiveltä on entinen Germaine Charrois Greenville-
lestä. Pariskunta vietti Greenville Sacred Heart kir-
kossa jouluk. 5. 1935.

Mr. Kiveltä oli useiden vuosien ajan New Ipswichin Fennia markkin liikenhoitaja. Myöhemmin hän työskenteli Weyerhaeuserin paperitehtaalla Fitchburgissa jään-
den eläkkeelle 1974.

Mrs. Kiveltä puolestaan työskenteli Newellin ravintolassa Greenvillessä. Pariskunnan osarukset järjestivät juhlan. Osanottajia saapui useita eri paikkakunnilta.

Kultaisen län Kerho

Fitchburgin Suomalainen Kultaisen län Kerho kokoontui tiistaina, jouluk. 17 päivästä Elm St. Lähiyökerho seurakuntasalissa, 264 Elm St.

Presidentti Anton Nopanen avasi kokouksen toivotamalla kaikki tervetulleiksi. Sitä seurasi "America" ja "Maamme" laulujen laulaminen Nelma Johnsonin säestäessä pianolla.

Seuraavat vierat toivotettiin tervetulleiksi: Mr. ja Mrs. Andrew Ahlfors, Paxton; Irene Vilakari, Elvie Matson, Sadie Ahola, Barbara ja Armas Kaukoranta, Darlene Kaukoranta-Anastasio, Eila Järvi, Elsie Larsen, Martha Asiala, Milred Helmo, Taimi Olkkola ja Siiri Jordan.

Sihteeri Alma Duley luki edellisen kokouksen pöytäkirjan, mikä hyväksyttiin yksimielisesti.

Anni Harju luki sairasma-
rortin.

Kerho oli kiitollinen seuraavista saamista lahjoituksista: Rachel Krok lahjoitti \$10 miehensä Johnin muistoksi; Milred Helmo \$50 isänsä Jaakko Heikkilän muistoksi; Anni Harju ja kaikki muita leivonnaisista ja virvoitteista tuojia kiitettiin myös.

Kokous annettiin sitten Armas Kaukorannan ohjauksella. Aluksi laulettiin yhteislaulua Darlene Anastasioin säestäessä pianolla - "Enkeli taivaan" ja "Maa on niin kaunis". Sen jälkeen Armas Kaukoranta lausui useita kauniita suomalaisia joululauluja ja kaikkia pyydettiin osallistumaan laulamiseen. Laulut toivat todellisen joulun tunnelman.

Lopuksi nautittiin maukasta leivonnaisista ja hyvästä kahvista. Kokous päättyi joulun ja uuden vuoden toivotteluihin. Maaliskuussa taas tavataan!

Konsuli Mauri Hasa New Yorkin pääkonsulaatista vieraili Fitchburgissa viime viikolla ja poikkesi Raivaajankin toimittamassa. Hasa on ollut New Yorkissa vuodesta 1984 lähtien ja palaa takaisin Suomeen ensi vuoden syksynä. Ennen New Yorkiin saapumistaan hän palveli neljän vuoden ajan Suomen konsulaatissa Torontossa.

Kuvassa vasemmalta oikealle: Fitchburgin konsuli Edwin E. Kaarela, toimittaja Marita Caution ja konsuli Hasa.

Fitchburg ja ympäristö

Uutispaloja

"Kun maas on hanki ja järvet jäässä..." Näin sopii laulaa ainakin täällä Fitchburgin ympäristössä viime viikkoisten lumimyrskyjen jälkeen. Vaikka sääennustelijat puhuvat lumisateesta, tuskin juuri kukaan on osannut varustautua niin äkkinihiseen lumen tuloon. Lumipyryn johdosta kadut, tiet ja jopa valti-
tietkin olivat ajokelvottomia ja liukkaista kolareita sattui kaupungissa kuin kaupungissa.

Valtion poliisit joutuivat sukkimaan osan Valtatie Kakkosen Leominsterissa Searstownin osotokeskukseen kohdalla sen jälkeen, kun tiellä sattui 13 auton ketjukolari varhain iltapäivällä perjantaina. Viisi henkilöä loukaantui kolariin ja neljä jouduttiin viemään sairaalahoitoon. Kukaan ei kuitenkaan loukaantunut vakavasti, vaan he pääsivät kotiin tarkastuksen jälkeen.

Tie oli suljettuna noin 45 minuutin ajan, jolloin korjausautot poistivat vaurioituneet kulkuneuvot pois paikalta.

Jaa-a, onhan talvi mukava ja luonto näyttää kauniilta ja rauhalliselta lumipeitteisenä. Taitaisi olla vieläkin mukavampi, jos ei tarvittaisi autoja tai jos autot liikkuisivat jätettyä pinnalla ihan samoin kuin lumetomillaakin teillä.

Uno Taavela, 107 Mechanic St., Fitchburg joutui viettämään viikon päivät sairaalassa miedon sydänkohtauksen jälkeen. Hän on päässyt joko-
tiin, ja sanoo lääkärin antaneen tarkkoja ohjeita siitä, mitä tulee syödä ja miten tulee liikkua, ettei pääsis raistamaan sydäntä. Toivotamme hyvää toipilaspäivää Unolle!

Aune Lakso sai halvauskoh-
tauksen lokak. 28 päivänä ja joutui olemaan useita viikkoja potilaana Burbankin sairaalassa Fitchburgissa.

Hänet on siirretty nyt Woodbury Manor Hoitokotiin, 360 Electric Ave., ille huoneeseen

307. Nykyllellään hänen voim-
tinaa on sen verran hyvä, että hän kykenee seurustelemaan vieraitensa kanssa.

Valtie kakkosella sattui yhtä sun toista menneellä viikolla. Lukulusten autokolarien lisäksi täysikasvuinen pohjois-amerikkalainen hirvikin (moose) eksyi keuhalle villi-
kallikentästä rietä maanantaina iltapäivällä.

Tiellä ajanut winchendonlainen nainen törmäsi hirveen, joka kuoli seurauksena. Nainen jouduttiin viemään sairaalaan ruuhjemmojen johdosta, mutta pääsi kotiin tarkastuksen jälkeen.

Hirvi puolestaan vietiin Winchendonin kaupungin kaatopaikalle.

Martin W. Sivula, Gardner, MA on nimetty Providence, R.I.:ssa sijaitsevan Johnson and Wales Collegien akateemisen tietokoneitoiminnan johtajaksi. Hänen virkaan-
sa kuuluu myös toimia tietokoneaineiden osaston puheenjohtajana.

Sivula opiskeli Fitchburg State Collegessa, mistä hän sai sekä B.S. että MA. op-
arvot. Hänellä on takanaan monen vuoden kokemus tietokonealasta ja on opettanut tietokoneiden käyttöä sekä Fitchburg State Collegessa että Lunenburgin High Schoolissa.

Sivula on gardenilaisten Mr. ja Mrs. Matti Sivulan poika ja asuu myös gardenissa valmonsia Wendyn ja kahden lapsensa kanssa.

Syntyneitä

Poikalapsi Jason Travis syntyi jouluk. 12, 1985 Randy ja Mary (Amadon) Mustakan-
kaalle, 2517 1/2 A Street, San Diego, Calif. Pienokainen painoi 7 paunaa ja 10 unssia. Isovanhemmat ovat Clayton ja Joan Holmes, South Royalton, MA ja Eugene ja Nancy Mustakangas, Jr., Phillipston, MA. Isoisovanhemmat ovat Marjorie ja Floyd Amadon, Hollis, N.H. ja Eugene Mustakangas, Sr., Phillipston, MA.

HUOMIO!

Raivaaja ei ilmesty joulukuun viimeisellä viikolla (26 p:nä). Toimistomme on kiinni silloin avoinna aivan tavalliseen tapaan.

Tammikuun ensimmäinen numero ilmestyy tavanomaiseen aikaan joulukuun 2 p:nä.

Tulevia tilaisuuksia

Tanssit Saiman Puistossa lauantaina, jouluk. 21 p:nä klo 8 - 12 yöllä. Musiikkia huolehtii FinnSound Aatos Aution toimissa laulajalla Järjestää FACS. Kaikki tervetulleita! * * *

Uudenvuoden vastaanotto-
jaleet Saiman Puistossa tiistaina, jouluk. 31 p:nä alkaen klo 6 illalla. Buffet-illan klo 8 ja sen jälkeen tanssia FinnSoundin tahdissa. Järjestää FACS. Kaikki tervetulleita! Liput pitää hankkia erikseen. * * *

Poikalapsi marrask. 27 p., 1985 Mr. ja Mrs. Peter To-
kolalle (Wendy Wirkkala), 130 Mr. View Road, Greenville, N.H.

Tytörlapsi jouluk. 1, 1985 Mr. ja Mrs. Larry D. Olin (Elmi L. Olson), Foster Terrace, Rindge, N.H.

Kirkollisia uutisia

Messia luterilainen seurakunta

Sunnuntaina, joulukuun 22 p., klo 7:45 aam. Suomen kielinen Luther tunti WCMK, 1000 Leominsterin asemalta. Klo 9:15 aam. Sunnuntai koulu ja raamattutunti. Klo 9:30 aam. Korkeakoululaisten raamattutunti. Klo 10:30 aam. Englanninkielinen jumalanpalvelus.

Tiistaina, joulukuun 24 p., klo 7:30 ill. (jouluaatona) Englanninkielinen jumalanpalvelus. Kaikki tervetulleita.

Keskiviikkona, joulukuun 25 klo 8:00 jouluaamuna suomenkiel. jumalanpalvelus. Kaikki tervetulleita!

Luterilaisia hartaushetkiä radioidaan englanninkielellä: Gardner WGAW - 1340 am, sunnuntaisin klo 7:00 aam. Gardner WMWC - 91.7 fm maanantaisin klo 8:10 aam. Worcester. WCUW 100.1 fm, sunnuntaisin klo 7:00 aam.

Elm St. Lähetysseurakunta

Sunnuntaina, joulukuun 22 p., klo 8:30 ap. radiohartausta NEW LIFE - asemalta WEIM, 1280 am, Fitchburg. Jumalanpalvelus klo 9:30 ap. saarnaa past. David Wuori. Klo 10:30 ap. kahvi- ja mehutarjoilu. Klo 10:45 ap. Pyhäkoulu kaiken ikäisille.

Tiistaina, joulukuun 24 p., klo 7:30 ill. Aikuisen kuoro-
harjoitus. Klo 7:30 ill. Viikkotilan hartaustilaisuus.

Bethel - seurakunta

Suomenkielinen radiohartausta HYVÄT UUTiset - lähetetään joka sunnuntai aam. asemalta - WEIM, 1280, Fitchburg, klo 8:45.

Yleinen (suomenkielinen) jumalanpalvelus pidetään Kaleva Kodissa, 107 Mechanic St., Fitchburg, sunnuntaisin, alkaen klo 2 iltapäivällä. Erikoistilaisuuksista ilmoitetaan aina tarvittaessa.

MAY FUNERAL SERVICE

HAUTAUSTOIMISTO

WINSLOW P. MAY, johtaja
Palvelusta Norwoodille ja ympäristölle
85 Nichols St., Norwood Mass.
Puh. 762-1509

MOORCROFT HAUTAUSTOIMISTO

31 Myrtle Ave. Fitchburg, Ma.
Puh. 343-7137
Ystävällinen palvelu
PARKKAUSPAIKKA
Richard C. Moorcroft
Stephen R. Moorcroft

KESKUSTASSA SIAITSEVA

FRANK H. MILES COMPANY
1158 MAIN ST. HOLDEN MA
Hautausuimtuksia vuodesta 1896

LYDON & HAASE CO.

209 Fulton Street, Norwood, Mass. 02062 Ph. 769-0719
KAIKENLAISIA PUTKITÖITÄ ja LÄMMITYSLAITTEITA
Kylpyhuoneita ja keittiöitä uudistetaan - Talouskoneita, Amana jääkaappeja ja pakastajia, Kitchenmaia astianpesukoneita.

SAWYER-MILLER FUNERAL HOMES

129 ELM ST., FITCHBURG
Howard J. Miller, Director Phone All Branches 345-6770

BOSK FUNERAL HOME

85 BLOSSOM ST. • FITCHBURG, MA 01420 • TELEPHONE: 342-2635
Serving All Faiths

FUNERALS • CREMATIONS • REMOVALS
Services Within Your Means
Local or Distant

Our convenient location,
easily accessible from
all parts of city and
suburban towns.
Ground Level Entrance

AMPLE OFF STREET AREA FOR PARKING

Kihloissa

Maki-Richard

Joan M. Maki, 278 Westminster Hill Road, Fitchburg ja Bruce Maki, New Hampshire ilmoittivat tyttärensä Bonnie Lynn Mäen kihlautuneen Donald Richardin kanssa. Sulhasen vanhemmat ovat Jean Paul Richard, Stodge Meadow, Ashburham ja edesmennyt Diane (Roy) Richard.

Bonnie Lynn on Fitchburg High Schoolin senioriluokalla ja työskentelee Baronin apteekissa, Donald on kirkonmies ja työskentelee Arsenau & Son firman palveluksessa.

Häitä vietetään kesäkuussa.

Andy Williams- Show perjantaina

Suomessa filmattu Andy oidaan perjantaina, joulukuun 20. p:nä klo 8 illalla NBC:n kanavalla.

Valitamme, että aikaisemmin antamamme aikataulu oli virheellinen.

Syntymäpäiväonnittelu

Toivo J. Hannulalle

Perheenjäsenet ja ystävät ovat tervetulleita osallistumaan Toivon 80-vuotispäivän juhliin

Jouluk. 28 p:nä klo 2 - 5 ip.

Kaleva Kodissa, 107 Mechanic St., Fitchburg.

FLORIDA KUTSUU!

Edustakainen junamatka Bostonista mihiin tahansa Floridan kaupungeista

\$150 aikuisilta, lapset puolella hinnalla

GIT MATKATOIMISTO

69 Main St., Leominster Puh. 537-4536

tanssit

SAIMAN PUISTOSSA Fitchburgissa

Lauantaina, jouluk. 21, 1985 8 - 12

FINN SOUND soittaa

AATOS AUTIO laulaa

KAIKKI Tervetulleita! Finnish American Club of Saima

Kaikenlaisia vakuutuksia... Puhutaan Suomea

135 Main Street, P.O. BOX 449

Westminster, MA

Välitetään myös kiinteistöjä

Puhelin 874-2921

HENRY J. LEBLANC Insurance Agency, Inc.

Täydellinen vakuutuspalvelu KIINTEISTÖ - IRTAIMISTO

KODINOMISTAJIEN AUTO - PALO - HENKIVAKUUTUKSIA

376 Summer St., Fitchburg, Mass. Puh 343-4853 SUOMEA Puhuvia VIRKAILJOITA

Huhtala Oil Company

East Templeton

Puh. 632-1221

Perustettu 1945

Uudet asiakkaat tervetulleita Yli 35 vuotta ammattitaitoista palvelua.

JOYCE I. HANNULA
Personal Financial Planner

79 East Rd. P.O. Box 500
Westminster, MA 01473

874-0629 or 832-6368

Rauni Mollbergin Tuntematon sotilas

Rauni Mollbergin suurtyö Väinö Linnan kuolemattomasta teoksesta "Tuntematon sotilas" on vihdoinkin valmis. Odotettu ensi-ilta oli joulukuun 6. eli siis Suomen itsenäisyyspäivänä.

Taiteilijaprofessori Rauni "Molle" Mollberg on vääntänyt Jaakobinpainia Tuntemattomansa kanssa nelisen vuotta. Tunni tunti, päivästä päivään, kuukaudesta kuukauteen, vuodesta vuoteen. Uupumatta ja monesti uupuneena, mutta periksiantamatta. Mollbergillä on lopuksi mielestä, Tätä nykyä 56-vuotias taiteilijaprofessori on pannut peliin kaikkensa. Siinä on uuden Tuntemattoman tekemisen perimäinen tausta.

Molle on myynyt sielunsa Tuntemattomalle neljäksi vuodeksi.

Hikeä huutoa, huumoria

Sitä kuvattiin kahden vuoden aikana yli 60 kilometriä.

Mahtavasta materiaalista saatettiin leikkauksen jälkeen katsojien aisteihin 5,400 metriä valmiista tavaraa. Ajassa se merkitsee tarkalleen kolmea tuntia ja viittätoista minuuttia.

Sen budjetiksi määriteltiin projektin käynnistyessä 14 miljoonaa markkaa. Elokuvan rahoittajat ovat Artie Filmi Oy (osuus 35 pros.), Kinosto Oy, Suomen Elokuvasäätiö, Werner Söderström Osakeyhtiö, Yleisradio (Tv-ohjelmien ostos) sekä ulkomaanmyynti.

Mollen mukaan budjetissa on pysytty. Taiteilijaprofissa sanoo, että rahoittajat ovat aina saaneet takaisin sen, minkä ovat nähneet elokuviinsa satsanneetkin.

Sitä on ollut tekemässä yli 7,000 henkilöä. Jotta mittava kulut saataisiin peitetyksi, tarvitaan Tuntematon seuraamaan noin 400,000 suomalaista katsojaan.

Se esitetään jo ennen joulukuun

Kaksi suurta. Kirjailija Väinö Linna ja ohjaaja Rauni Mollberg.

lua Ruotsissa ja todennäköisesti myös Norjassa vuoden vaihteeseen mennessä. Muun maailman myynti jää pakotakin ensi kevääseen.

Se on purkittu aika lailla Väinö Linnan luoman mestarteoksen pohjalta. Tapahumat etenevät kirjan mukaan joskin kuvaan mahtuu muutakin. Muun m. jassa alkuun Tuntemattoman sankareiden koulutusvaihetta ennen jatkosotaa puhkeamista.

Sen version puolivalmiista materiaalista Väinö Linna ehti nähdä kaksi kolmasosaa ennen vakavaa sairastumistaan. Hän myös seurasi nostuneena filmin alkuvaiheiden kuvauksia. Nyt kirjailijamestari on nähnyt valmiin elokuvan, johon hän oli erittäin tyytyväinen.

Sitä on turha verrata kolmisenkymmentä vuotta sitten filmattuun Tuntemattomaan sotilaaseen, jonka ohjasi onnistuneesti nykyinen elokuvapatriarkka Edwin Laine. Se on tämän päivän tuote Mollen malliin yli 40 vuotta sitten tapahtuneesta elämän kiivaasta kilpajuoksesta. Nyt on ainakin tarpeeksi ehtäisyyttä silloiseen.

Se on käsittämättömän suuri yritys, jonka näkeminen kuuluu jokaisen katselukykyisen suomalaisen yleisviisyyteen.

Mollen sota

Rauni Mollbergilta ovat monet mäntipäät kyselleet,

että miksi hän lähti tekemään elokuvaa sodasta, vaikka ei ole sitä itse läpikäynytään.

Mollen vastaus molseen on ollut onnistunut. Hän on todennut kokeneensa sodan pommisuojoissa. Hän uskoo myös tajuavansa, mitä sodan aiheuttamat pelko ja nälkä todellisuudessa ovat. Hän uskoo tajuavansa, mitä sota todellisuudessa on.

Ehkä onkin parempi, että sodasta (tässä tapauksessa Tuntemattomasta sotilaasta) tekee elokuvan henkilö, joka ei itse ole rintamakauhujoutunut kokemaan. Sodassa olleet suomalaiset ovat asian suhteen monta kertaa liian subjektiivisia. He eivät löydä enää olellista sodan kauhuista. Heidän linjansa on yksiviivainen. He eivät pysty laajentamaan käsityksiä sodasta saatikka sen vastaisuudesta.

Jotta nuoret tajuaisivat

Molle on useissa yhteyksissä korostanut sitä, että hänen Tuntemattomansa on tarkoitettu nimenomaan nuorisolle. Sille sukupolvelle, jonka ei ole tarvinnut kärsiä sodan syövästä. Nille ihmisille, joiden täytyy saada tietää ja tajuata, mitä joskus nelisenkymmentä vuotta sitten on tapahtunut tai ollut tapahtumassa. Nille nuorille, jotka toivottavasti ymmärtävät sodan mielettömyyden.

Sakke Niemi (HK)

Asko Ossi Finlaysonin

Kaksi Suomen Yhdyspankin omistamaa yhtiöstä on sulautunut yhteen. Lahtelainen Asko Oy on ostanut tamperelaisen Finlaysonin ja kauppa-summaksi arvioidaan noin 40 miljoonaa markkaa. Uuden yrityksen liikevaihto on vuodessa noin yhdeksän miljardia markkaa. Kaupan syyksi arvellaan Yhdyspankin kylläisyyttä Yhdyspankin kylläisyydestä Finlaysonin jatkuvista tappioihin. Kauppaa perustellaan muun muassa sillä, että huonekaluja valmistava Asko pääsee entistä tiiviimpään yhteistyöhintaan sisustustekstiilejä valmistavien Finlaysonin kanssa.

Ida Aalberg-palkinto Esko Salmiselle

Näyttelijä Esko Salminen on saanut tämän vuoden Ida Aalberg -palkinnon. Palkinnon jakoi Ida Aalberg -säätiö, joka haluaa palkinnolla korostaa näyttelijän ja hänen työnsä merkitystä. Palkinnon suuruus on 15,000 markkaa ja se jaettiin viidennen kerran. Samalla säätiö myönsi Ida Aalberg -mitalin ohjaaja Edwin Laineelle.

Puhemies Pystynen esittää kirkon eroa valtiosta

Eduskunnan puhemies Erkki Pystynen (kok.) esittää kirkon erottamista valtiosta ja kirkkolain käsittelyn siirtämistä pois eduskunnasta.

Kirkon ja valtion eroa Pystynen perustelee kirkon o-malla edulla: seurakunnat joutuisivat silloin sen tosiasian eteen, että niiden todella pitäisi lähestyä ihmistä ja osoittaa itsensä tarpeelliseksi.

Puhemies Pystynen - tasavallan kakkosmiehen - esittelee näkemyksiään tänään ilmestyvässä kirkollisen Kotimaan -lehden 80-vuotisjuhlanumerossa julkaistussa laajassa haastattelussa.

Kirkon erottamista valtiosta ei Pystynen näe poliittisena ohjelmasuorituksena vaan tarkastelee asiaa niemenomaan uskonelämän näkökulmasta.

-Uskonelämän kannalta olisi ihante, ettei valtio olisi mukana. Ihante siki, että tällaisissa seurakunnissa olisi ihmisten intensiteetti ja aktiivisuus, voimakkuus ja omaaloitteisuus aidompi kuin nykyisin. Pystynen sanoo ja toteaa nykykirkon olevan virkamiesmäinen, virallinen instituutio. "laitoksen luonteen, kaavoihin kangistunut".

Ero ei poistaisi uskonnonopetusta

Pystynen mukaan erottamisvaatimus ei merkitse sitä, etteikö valtio voisi tukea seurakuntia taloudellisesti ja koulutuksellisesti.

-Se että ihmiset ylipäänsä saavat uskontokasvatusta ja heitä johdetaan pohdintaan olevalle syntä olemaan on henkisen tasapainon ja valtiolain kannalta äärimmäisen arvokasta.

Pystynen mielestä ei koulusta tarvitsisi poistaa uskonnonopetusta vaikka valtio ja kirkko erotettaisiin. Varsinkin jos suurin osa kansasta, kuten nyt, kuuluisi luterilaiseen kirkkoon.

Nuisten Ääntä juhlittiin

Naisten kulttuuriyhdistys vietti maanantaina 80 vuotta sitten perustetun Naisten Äänen juhlapäivää. Vuodesta 1905 vuoteen 1945 ilmestynen naisten äänenkannattajan työtä jatkaa nykyään vuonna 1980 perustettu Äkkäkö -lehti. Naisten oman lehden perustamista suunniteltiin 1880-luvulla.

Energiansäästö onnistunut

Suomalaiset ovat onnistuneet energian säästäjinä osittain jopa yli odotusten. Energian kotimaisuusaste ei ole sen sijaan kasvanut toivotulla tavalla, ilmenee kauppa- ja teollisuusministeriön selvityksistä. Energian säästöä asetettui tavoitteet on saavutettu, osin jopa ylitetty. KTM:n tutkimukset osoittavat.

Outokumpulle kaivos Australiasta

Outokumpu on hankkinut itselleen merkittävän osuuden Australiassa sijaitsevasta suuresta sinkki-lyijy-hopeaesihintymästä, jota sen on tarkoitus ryhtyä hyödyntämään yhdessä australialaisen Pancontinental mining -yhtiön kanssa. Lady Lorettaksi ristittyä malmita pidetään yhtenä maailman kärkekköiden monimetalliesihintymistä. Se sijaitsee Queenslandissa Koillis-Australiassa.

Washingtonin vastaanotto

Suomen ulkoministeriön suosituksen mukaisesti Suomen Washingtonin suurlähetystössä ei järjestetty tänä vuonna itsenäisyyspäivän vastaanottoa.

Useat suomalaiset sanomalehdet ovat kommentoineet päätöksestä pääkirjoituksissaan. Tässä muutamia poimintoja:

"...Amerikkasuomalaiset kokevat tapahtuman erityisen kielteisenä. Itsenäisyyspäivän tilaisuus on muodostunut heille miellyttäväksi ja kaihoisaksi juhlahetkeksi. Kansallispäivänä hoidetaan suhdetoimintaa myös moniin muihin vaikutusvaltaisiin tahoihin.

Itsenäisyyspäivän vastaanottoa luopuminen Yhdysvaltain lähetystössämme on vaajaasti harkittu reko. Jokaiselle toki on selvää, ettei suurlähettiläs Muller sovi enää isännäksi. Mutta kyllä pulma olisi kyetty ratkaisemaan, jos niin olisi haluttu. Tilapäinen isännöitsijä voiti antaa vaikkapa YK-suurlähettiläisemme Keijo Korhosenle tai sitten Washingtonin o-lisi volnut lentää joku korkean tason henkilö kotimaasta.

Keskisuomalainen "... Kun suurlähettiläs on kutsuttu kotiin, jää Suomen itsenäisyyspäivä juhlimatta, vaikka juuri tämä juhla on amerikkasuomalaisen odotetuimpia tilaisuuksia.

Vaikkei ole arvata, että itsenäisyyspäivän vastaanoton peruuttaminen herättää huomiota muuallakin kuin Washingtonissa. Vaikka kansallispäivän vastaanoton peruuttamista selkeämmin julkisuuteen viestittäkään, että kaikki on sekaisin?

Päätös kuuluuikin ilmeisesti sarjaan ulkoministeriön elefantinmarssin suurlähettilään lasikaapissa. Jostakin syystä ulkoministeriössä näyttää olevan taipumusta säräke ikkunoita juuri seläläisissä pienissä asioissa, joista julkisuudessa paisuu helposti suuri..."

Turun Sanomat

Suomen Lucia

Opetusministeri Gustav Björkstrand kruunasi 17-vuotiaan Anne Alhaisen Suomen Luciaksi jouluk. 13 päivänä Finlandialalossa pidetyssä juhlassa.

Lucia astui yhdessä seurueensa kanssa alas Suurkirken rappusia ja ajoi sen jälkeen kulkueessa Pohoispuolanadia ja Mannerheimintietä pitkin Finlandia-talolle.

Perinteisesti joulukuun 13. päivää vietetään Suomen ruotsinkielisillä alueilla perhejuhla, joka tuo lämpöä talvipimeyteen.

TILAUS JA OSOITTEENMUUTOS

osoitteen muuttuessa
ilmoittakää vanha osoite mukaan

NIMI _____

OSOITE _____

POSTINUMERO _____

UUSI TILAUS ☐

UUDISTUS ☐

MAKSU \$

USA: 12kk \$20,00, 6kk \$13,00, 3kk \$9,00
Ulkomailla 12kk \$24,00, 6kk \$17,00

RAIVA AJA

P.O. Box 600
Fitchburg, MA 01420
Puh. (617) 343-3822

FINNEXPRESS

FINNTASTIC GROUP FLIGHTS

FINNAIR SCHEDULED SERVICE

WEEKLY DEPARTURES—WEEKLY RETURNS

MINIMUM STAY 1 WEEK — MAXIMUM STAY 1 YEAR

LOWEST AVAILABLE AIRFARES FROM

NEW YORK \$495 • SEATTLE \$595

LOS ANGELES \$695 • MONTREAL \$595*

* RULES AVAILABLE UPON REQUEST

CHILDREN 50% — INFANTS 10%

MONEY-SAVING TAX-FREE CONNECTIONS FROM

ALL OTHER AIRPORTS IN NORTH AMERICA

SEATS ARE LIMITED — RESERVE YOURS EARLY

FOR RESERVATIONS CONTACT:

TRAVEL **HANSLIN** SERVICE

40 East 49th Street New York, N.Y. 10017

Telephones:

212 832-8989 800 223-0567

Viirilä (Erkki Hetta).

Lähetäkää tuttavallenne

kolme Raivaajan numeroa ilmaiseksi

RAIVA AJAN NÄYTENUMEROITA

Ette ole Raivaajan tilaaja, mutta haluatte tutustua lehteemme, lähetämme teille kolme ilmaista näyttenumeroa, mikäli täytätte allaolevan lomakkeen ja lähetätte sen toimistoomme. Voitte täyttää sen myös tuttavanne puolesta.

Voimassa vain USA:ssa

NIMI:

OSOITE:

.....

.....

RAIVA AJA PUBLISHING CO.
P.O. BOX 600, Fitchburg MA 01420

FLY SAS TO FINLAND

Enjoy wide body comfort from our five gateway cities—New York, Chicago, Los Angeles, Seattle and Anchorage. Make convenient connections throughout Scandinavia to the principal cities in Finland.

Ask your Travel Agent about Scandinavian Airlines convenient schedules, low air fares and traditional hospitality and service.

SAS

THE MOST PRICELESS THINGS YOU CAN GIVE COME FROM THE HEART

HERE ARE 10 WAYS THAT YOU CAN PROVE IT!

1. Give your kids the benefit of the doubt when they say it's time to get up Christmas morning and your alarm clock says it's only three.
2. Never miss a chance to let a child lick a stirring spoon or baking bowl.
3. Give as many hugs as you can; they're warmer than sweaters.
4. Use your mistletoe.
5. Make the first gift you open the one with the bedraggled bow, snarled Scotch tape and puckered-up paper. And watch your child's eyes.
6. Promise a year's worth of lessons in something you're good at: bread baking, baseball pitching, piccolo playing.
7. Give someone who cooks all day the day off; from breakfast in bed to a candlelight dinner created by you.
8. Set places at the table for those who might otherwise be alone at theirs.
9. When they beg for "one more story," say yes. Then tell them the greatest story ever told.
10. Use your wheels to transport those without to Christmas Eve services.

**Hauskaa
Joulua**

**MERRY
CHRISTMAS**

and good health

FROM OUR FAMILY TO YOURS

OFFICERS

Herbert G. Laakso
Chairman of the Board
Robert Gummerus
Vice-Chairman of the Board
Russell A. Huse
Clerk
Barbara Erdmann
Mortgage Officer

John Chiasson
President
Donald F. Moeckel
Vice President/Treasurer
Daniel J. Wholey
Senior Vice President
Stephen J. McNamara
Marketing Officer

Atty. A. P. San Clemente
Legal Counsel

BOARD of DIRECTORS

Otto H. Anderson
John Chiasson
Philip H. Dotten
Robert Gummerus
Turo L. Hallfors
Weikko Hill

Russell A. Huse
Charles E. Koski
Herbert G. Laakso
Wilho J. Myllymaki
Eino E. Niinimaki
Anthony F. Safka

Ahti O. Wiita

HONORARY PRESIDENT
Eino A. Tofferi

HONORARY DIRECTORS
Arno J. Hangas
Savele Syrjala

and our entire staff

In Touch with You

WCU

WORKERS' CREDIT UNION

• 815 Main St., Fitchburg
345-1021

• 313 Pleasant St., Gardner
632-9200

• 40 Fairmount St., Fitchburg
343-5810

• 11 West Main St., Orange
544-2188